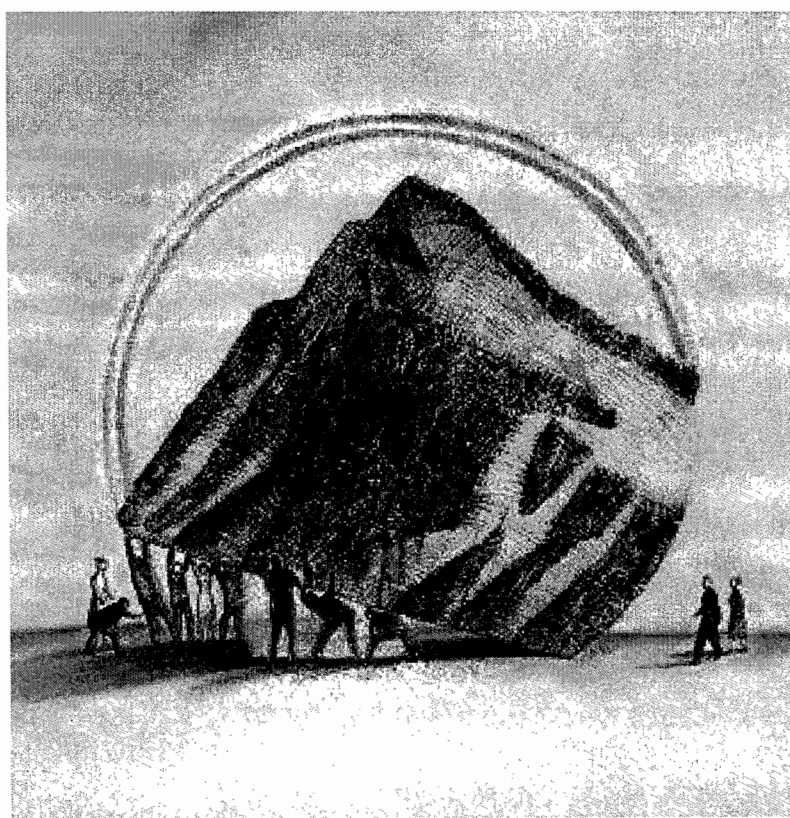

På kanten af Integration

- en metode-rapport om Gaderummet Regnbuens overgang fra frivilligt til statsstøttet projekt.

Antal anslag: 45.315, svarende til 18,9 normalsider

Socialpsykologi I

3.semester, efterår 2006

Udarbejdet af Signe Nielsen, Dea Killemosen og Marianne S. Thomsen

Institut for Psykologi, Københavns Universitet

Indhold

1. Indledning	1
2. Metode	2
2.1 Design.....	2
2.2 Observation.....	2
2.3 Interview.....	3
2.4 Analysestrategi.....	4
2.5 Fejlkilder.....	4
3. Empiri	5
3.1 Gaderummets teoretiske praksisgrundlag.....	5
3.2 Gaderummet Regnbuens praksis.....	6
4. Frivilligt arbejde - som værdiskabende og integrationsfremmende instans i samf	7
4.1 Delanalyse: Gaderummets position som frivilligt græsrodsinitiativ.....	9
5. Foucaults Magtanalyse	11
5.1 Den allestedsnærværende magt.....	11
5.2 Den repressive magt.....	12
5.3 Magten og den ”sindsyge”.....	12
5.4 Modmagten.....	12
5.5 Delanalyse Foucault.....	13
7. Diskussion	15
8. Konklusion	18
9. Litteratur	19
10. Bilag	20

1. Indledning

Gaderummet Regnbuen (GR) blev skabt i 1985 af Kalle Birck-Madsen, og var fra starten et helt og aldeles frivilligt projekt. Projektets praksis er forankret i en kritisk – psykologisk tankegang, hvilket bl.a. medfører en konsekvent afvisning af dele af det etablerede behandlersystems bærende elementer som f.eks. visitation, brugerregistrering og tvangsmedicinering. I næsten 20 år har Kalle drevet GR på brugernes præmisser i en grad, som har gjort projektet til noget enestående i Europa. I 2005 kom projektet imidlertid på Finansloven, og er i dag statsstøttet, samtidig med at man forsøger at driver stedet videre i den oprindelige 'græsrodsånd'.

Denne opgave har til hensigt at undersøge hvilke implikationer det har haft for GR's ideologi i praksis, at blive 'blåstemplet' af det forsyn det oprindeligt gjorde oprør mod. Med nedenstående forskningsspørgsmål søger rapporten således at afdække, hvorvidt det er lykkedes GR at bevare sin unikke og systemkritiske tilgang til behandling af unge med psykiske og sociale problemer, efter at stedet er blevet gjort til genstand for systemets anerkendelse.

Relevansen af opgaven finder vi i muligheden for at give stof til refleksion hos de mennesker der bor og arbejder i GR – de står lige nu i de første efterdønninger fra det 'store skift', og rapporten vil forhåbentlig kunne medvirke til at stille skarpt på nogle af de problemstillinger, udfordringer og vindinger den nye situation har bragt med sig.

Forskningsspørgsmål:

'Hvordan har det påvirket Gaderummet Regnbuens daglige praksis at overgå fra at være et frivilligt, til et offentligt støttet projekt?'

Rapporten indledes med en beskrivelse af metode og GR's praksis ud fra den indsamlede empiri. Efterfølgende vil vi se på, hvordan GR positionerer sig i forhold til teorier om frivilligt arbejde, med udgangspunkt i Gundelachs (1996) problematisering af sammenblandingen mellem frivilligt initiativ og offentlige midler. Herefter undersøges de forandringer som overgangen har genereret i Foucaults magtperspektiv. Til sidst diskuteres hvordan man kan forstå de forandringer der er sket i relation til ideologi og praksis efter overgangen fra frivilligt til finansieret projekt.

De i parentes anførte numre efter citaterne henfører til deres placering i interviewene, således at det er muligt løbende at slå referencerne op i deres helhed og kontekst.

2. Metode

2.1 Design

Vi søger med undersøgelsen af GR ikke at reproducere universel og generaliserbar viden, da rammerne for opgaven ikke tillader en bred udredning af generelle fænomener. Derimod vil vi ud fra *kvalitativ metode* søge i *dybden*, og dermed give en dybere forståelse af denne specifikke case.

Vores forskningsspørgsmål lægger metodisk op til en to delte operationalisering, da det har været nødvendigt at skabe en forståelse af stedet GR før vi har kunnet arbejde os frem mod en besvarelse af vores forskningsspørgsmål. Vi har således først lavet observation for at give en beskrivelse af stedet der funderer sig i vores egne oplevelser af den daglige praksis. Vi har f.eks. deltaget i møder og "hængt ud" i fællesarealerne - for dernæst foretaget interviews, for at kunne besvare vores problemformulering. I personalestaben udså vi 2 personer vi kunne spørge direkte om vores problemstilling, nemlig henholdsvis lederen Kalle og en ansat, Anne Marie, som kunne belyse forskningsspørgsmålet fra forskellige perspektiver.

2.2 Observation

Vi startede vores undersøgelse af GR med at foretage en observation. Vi har benyttet os af den åbenhed som GR bygger på, og gentagne gange opholdt os der, for på den måde at danne os et billede af hverdagen på stedet. Udtrykt på en anden måde; vi har sat vores *forforståelse* (Kvale, 1997) af stedet i spil. Idet vi har opnået viden om GR, er vi kommet tættere på en forståelse af stedets hverdagspraksis, kulturelle kodeks, dynamik og problematikker, så vi senere i vores interview kunne forstå og anvende deres eget sprog, "*native language*" (Spradley, s. 89, 1979). Vores hensigt med observationen har været, at se på hvordan folk interagerer med hinanden, og hvordan brugere og personale taler indbyrdes. Observationen har altså ikke været subjektorienteret, men snarere intersubjektivt fokuseret.

Vi har været bevidst om, at man som forsker påvirker sit genstandsfelt. Kvale (1997) beskriver hvordan man i interviewsituationen som forsker, er *medskaber* af samtalen og dermed påvirker interviewet. Paradoksalt kan man sige at vi som observatører, er med til at skabe den praksis som vi søger større forståelse af. Vores tilstedeværelse bliver en del af den praksis og dynamik vi oplever i GR. Vi har derfor forsøgt at tilpasse os den praksis som hersker i GR, ved at småsnakke med ved

bordene, deltage i møder osv. Vi var generelt overraskede over at brugerne i GR ikke i højere grad lod sig mærke med vores tilstedeværelse, og vi gætter på at stedets åbenhed ligger til grund for dette. Vi har erfaret, at mange forskellige folk har deres daglige gang i GR - ikke blot dem der bor der, men også andre brugere med forskellig tilknytning, forskelligt personale, samt andre, der, som os, skriver opgaver om stedet.

2.3 Interview

Vi har i forbindelse med besvarelsen af vores forskningsspørgsmål valgt at interviewe GR's leder og initiativtager Kalle Birck-Madsen, samt Anne Marie som har arbejdet på stedet som studentermedhjælper i ca. 2 år. Vi har valgt at interviewe personalet, idet de i overgangen har været involveret på både det praktiske og det rent administrative plan, mht. håndtering af ansøgninger og afslag til og fra det offentlige.

Vi havde valgt at interviewet med Kalle skulle udføres som det Kvale kalder det *halvstrukturerede interview* (Kvale, s. 19, 1997), for at fremme en samtale agtig situation, hvor der er plads til spontanitet og fri meningsdannelse. Dog havde vi forberedt nogle emner og dermed retningslinier for interviewet, for at være sikre på at komme rundt om vores forskningsspørgsmål.

Interviewet bevæger sig på et plan mellem livsverdensinterview og ekspertinterview. Vi spurgte ind til informantens oplevelse af et fænomen, som vi også søgte at identificere og opnå konkret viden om. Selvom man kan argumentere for, at interviewet med Kalle kan ses som et livsverdensinterview, oplevede vi dog mange problematikker der knytter sig til ekspertinterview. Kvale beskriver hvordan interviewer i de fleste livsverdensinterview er dén der definerer situationen, styre samtaleemner osv. (Ibid). I interviewet med Kalle følte vi den omvendte magtsymmetri, idet det var svært at føre Kalle på sporet af vores interviewspørgsmål, og få svar på det vi spurgte ham om. Vi erfarede, at Kalle sad med så stor viden, at det var svært for os i situationen at sortere den teoretiske viden fra og skære ind til den viden vi hovedsageligt søgte, nemlig en praktisk, handle- og hverdagsorienteret viden, der knyttede an til overgangssituationen fra frivilligt til statsstøttet projekt. Dette bevirkede en vis frustration efter interviewet, da vi ikke følte, at vores opfølgende og fortolkende spørgsmål (Kvale, s. 139, 1997) havde hjulpet os til at få svar på vores forskningsspørgsmål. Ikke desto mindre stod vi med en masse ny viden, men også en ny form for undren og spørgsmål omkring GR og forskningsspørgsmålet. Vi besluttede os herefter for at interviewe endnu en ansat på stedet, for på den måde at få svar på vores nye undren.

Vi besluttede os for at indsnævre interviewguiden og kun spørge til de områder hvor interviewet med Kalle efterlod undren. Spørgsmålene vi ønskede at stille Anne Marie var mere fokuserede, og vi var på nuværende tidspunkt så godt inde i interviewguiden og GR's historie generelt, at vi udførte et ustruktureret interview, hvor Anne Marie fortalte ud fra vores stikord og opfølgende spørgsmål. I dette interview var vi blevet mere opmærksomme på at lægge op til, at samtalen skulle rette sig mod et mere praktisk og knap så teoretisk funderet plan, og magtsymmetrien i dette interview bar derfor præg af ligebyrdig samtale.

2.4 Analysestrategi

Vi har valgt at vores analysestrategi skulle tage udgangspunkt i empirien som den fremstår i sig selv. Dette har rent praktisk betydet, at vi uafhængigt af hinanden har fundet centrale og overordnede temaer i empirien. Derefter sammenlignede vi disse for at finde de stærkeste fællesnævner, og derved styrke den intersubjektive pålidelighed (kvale, 1997). Denne indledende analyse danner baggrund for afsnittet hvor vi præsenterer empirien. Vi har efterfølgende, i selve analysen, valgt at se på de centrale temaer i et teoretisk perspektiv. Denne tilgang har bevirket, at vi har ladet os styre af empirien og derfor til tider har bevæget os væk fra udgangspunktet, vores forskningsspørgsmål. Til gengæld mener vi at dette har bevirket en større validitet og pålidelighed i de svar vi kommer frem til.

2.5 Fejlkilder

En generel kritik af objektiviteten i vores metode er at man som udforsker af et område ikke kan isolere sine tidligere oplevelser, altså forforståelse - forskeren vil uundgåeligt lægge sin egen fortolkning ind over genstandsfeltet, det synes ikke muligt at undgå dette (Hoyle et al. 2002). Dog har vi forsøgt både i felten, men også i analysen, at gøre os vores forforståelse bevidst, og gå eksplorativt til værks. En fejlkilde vi stødte på var, at Kalle ikke kunne lade være med at være meget analytisk i sine svar. Et af de krav som Spradley stiller for den gode informant er netop at denne skal være "nonanalytic" fordi de ellers kommer til at snakke om emnet generelt og i et udefra perspektiv ikke om fortælle om deres specifikke insider viden (Spradley, s. 52, 1979). Vi har fra starten af forskningsprocessen haft kontakt med Kalle og informeret ham om vores opgave og forskningsspørgsmål. Der har både været fordele og ulemper ved dette. Det har været en fordel idet Kalle har skaffet os en masse materiale i form af tv klip, avisartikler ideer til forskningsartikler osv. Ulempen har været at det til tider har været svært ikke at lade sig påvirke af Kalles tilgang til vores

problematisering. Det har således været en balancegang at fastholde vores egen tilgang til stedet og vores forskningsspørgsmål, og samtidig benytte os af Kalles store ekspertise til at blive klogere på stedet og dets praksisser. En indirekte fejlkilde som også påvirker validiteten af undersøgelsen, er den begrænsede mængde af informanter vi grundet tidsnød var begrænset til at interviewe. For at få et fyldestgørende billede af situationen før/efter finansloven i GR, ville det i en "mere valid" undersøgelse have været nødvendigt, at inddrage flere perspektiver, f.eks. fra brugere og de kommunalt ansatte der håndterer kontakten og tilsynet af GR. Man kan dog samtidig argumentere for, at det har støttet reliabiliteten at vi valgte at interviewe endnu en ansat efter vi havde interviewet Kalle, og dermed få to personers mening om det samme. Hvis de uafhængigt af hinanden siger det samme, tyder det på at det er pålideligt (Hoyle et al. 2002). Vi sørgede også for at stille en masse uddybende og opfølgende spørgsmål for at sikre at vores forståelse af svaret var den rigtige (Kvale, s. 137, 1997). Dette var, som det fremgår af Interviewafsnittet, dog heller ikke helt problemfrit.

3. Empiri

I det følgende vil der blive givet en udlægning af den indsamlede empiri som den fremstår i sig selv. Vi indleder med et kort afsnit om kritisk psykologi, fordi forståelsen af GR ikke kan stå foruden.

3.1 Gaderummets teoretiske praksisgrundlag

GR's teoretiske baggrund er funderet i den kritiske psykologi. I kritisk optik ses forholdet mellem klient og behandler som ligeværdigt. Her sker der ikke en analyse hen over hovedet på den anden, men der indgås derimod en relation hvori man arbejder sammen på at løse problemerne. Den kritiske psykologi blev grundlagt sidst i 60'erne ved "Freie Universität" i vest Berlin. Den var, som GR også blev, et modspil, og et forsøg på at skabe en opposition, til de fremherskende psykologiske teorier som psykoanalysen og behaviorismen. Subjektet er et helt centralt begreb i den kritiske psykologi, der da også kaldes for det "subjektvidenskabelige paradigme". Mennesket ses som subjekt for sine handlinger. Man bliver medskabere af sine livsbetingelser - mennesker ses altså ikke som passive eller indre determinerede væsener der bare skal tilpasse sig (Højholt og Witt, 1996).

3.2 Gaderummet Regnbuens praksis

I det følgende beskrives GR's praksis som vi har oplevet den under vores observationer og i samtaler med beboerne og de ansatte på stedet.

Stemmingsbillede: Vi besøger GR en formiddag hvor der er forbløffende stille i huset. Sofahjørnet i indgangsrummet ligner mest af alt en bålplads, hvor 3 mænd har trukket hæfterne op om ørene, inden de er faldet i søvn omkring 'bålet', her udgjort af nogle velfyldte askebægre på sofabordet. Længere inde i huset mødes vi af tavse blikke der hurtigt kigger op fra computerbordene, inden de lysende skærme tiltrækker sig fuld opmærksomhed igen. En ung mand nikker venligt til os mens han leger med en meget muskuløs hund i 'det sorte', et areal der er GR's hjerte, hvor det store mødebord grænser op til køkkenet. Her holdes fællesmøder, og man kan altid slå sig ned og læse et blad, ryge en joint eller snakke hvis man gider....

Kalle fortæller, at GR blev mødt med meget kritik og skepsis fra både psykologistudiet og behandlesystemet, da han som ung psykologistuderende startede Regnbuen op. Og de stadig møder modstand, men han mener ikke, at det har påvirket det ideologiske grundlag for GR's praksis. Dette er undgået fordi at de, i stedet for at indgå kompromisser, vedvarende og åbenlyst diskutere praksis. De er derved ikke blevet en direkte del af systemet, men bevæger sig i stedet i en gråzone. Dette kommer f.eks. til udtryk i den store modstand mod medicinering af psykiske problemer, hvorfor brugerne hjælpes til at trappe ud af medicineringen og, om nødvendigt, er blevet hjulpet ud fra den lukkede psykiatriske afdeling.

I GR er åbenhed en meget vigtig ting. Døren er aldrig låst, møderne holdes på fællesarealerne og beboerne bestemmer selv hvem de vil have besøg af. Der bliver snakket ærligt om problemerne i huset¹ og personalemøderne foregår i det "sorte område" som er husets åbne område. Her er brugerne velkomne til at blande sig og komme med kommentarer², og når det er dem der er på dagsordenen er de med, så de kan høre hvad der bliver snakket om. Det samme gør sig gældende når der kommer besøg af husets psykiatriske tilsyn³. Denne praksis adskiller sig fra andre behandlingstilbud, her er det normalen at man holder personalemøder bag lukkede døre så man kan

¹ Se punkt 3 og 4 i bilag 3: observation, samt punkt 4a i bilag 2 interview med ansat

² Se punkt 1 og 2 i bilag 3: observation

³ se punkt 6a i bilag 2: interview med ansat

diskutere sagerne uden at de involverede hører hvad der bliver sagt om dem. Det eneste i GR der forgår bag lukkede døre er ting der falder under regler om tavshedspligt.

Den åbne politik i GR slår også igennem i den terapeutiske praksis, kaldet Regnbuen. Denne praksis form adskiller sig fra almindelig psykologisk terapi, ved det at man mødes og *sammen* skaber noget, det er ikke psykologen der kommer og med al sin viden analysere hen over hovedet på den anden. Kalle arbejder i sin terapi meget med tegninger som redskab. Han tegner, sammen med brugeren, de problemstillinger der er aktuelle i brugerens liv, og mulige løsningsmuligheder bliver også visualiseret ⁴. Kalle fortæller at han godt kunne tænke sig, at der blev forsket i hans og GR's praktiske anvendelse af kritisk psykologi, så den kunne anvendes af andre også.

4. Frivilligt arbejde som værdiskabende og integrationsfremmende instans i samfundet

I det følgende afsnit belyses hvad det er for nogle værdier der traditionelt knytter sig til det at udfører frivilligt arbejde, samt hvilke udfordringer det kan medføre når frivilligt initiativ overgår til at blive finansieret med offentlige tilskud. På trods af at GR i dag ikke rent økonomisk kan betegnes som et frivilligt projekt idet alle medarbejdere på stedet er lønnede, så ligger deres værdi- og debatskabende systemkritiske praksis og ånd i høj grad i kategori med den klassiske opfattelse af, hvad frivilligt arbejde, eller 'græsrodsarbejde', som begreb indeholder:

I klassisk forstand har frivilligt arbejde udgjort et mellemlag i samfundet, en 'civil sektor' eller '3. sektor' mellem borger og stat (Gundelach, 1996). Sociologerne Tocqueville og Durkheims har begge arbejdet med at definere den civile sektors attributter, og deres teorier fremhæver de frivilliges rolle som leverandører af *velfærdsydelser til befolkningen*, deres *betydning for værdidannelsen*, og *de frivilliges indsats som et middel til samfundsmæssig integration*, idet de er uafhængige af den stat som de søger at påvirke (Ibid). For Durkheim blev civilsamfundet, og altså dermed de frivillige initiativer, et spørgsmål om at skabe et værn mod industrisamfundets fremstormen, ” dette håb om at opretholde det civile samfund som en oase, i en ellers hård og hjerteløs verden’ (Jean Fisher, 1997), altså på det nærmeste en utopi, der skulle sikre menneskene deres

⁴ se punkt 21 i Bilag 1: Interview med Kalle Birck Madsen

grundlæggende værdier. Tocquevilles og Durkheims forståelsesform spiller en rolle helt op til vor tid, hvor 3 elementer fra deres tanker står særligt stærkt:

- 1) - at beskytte borgerne mod statsmagten ved at skabe uafhængighed,
- 2) - at uafhængigheden fra staten udmøntes i et krav om, at de frivillige organisationer kan organisere borgernes behov for støtte/selvhjælp,
- 3) - at kanalisere borgernes krav ind i det politiske system.

Gundelach (1996) understreger væsentligheden i, at det frivillige arbejde i udgangspunktet må være uafhængigt af staten for at kunne stå frit på nyskabende værdier, men han påpeger samtidig, at virkeligheden i Danmark ikke svarer til den klassiske (efter amerikansk forbillede) model. Dét frivillige arbejde som i Danmark konsolideres i varige projekter, knyttes derimod oftest hurtigt sammen med det offentlige i utallige bånd, som er både økonomiske, praktiske og politiske. Derfor giver det ikke længere mening at adskille staten og civile projekter entydigt. Gundelach påpeger, at dette indebærer en række komplikationer, i forhold til *uafhængighedsaspektet og værdi-aspektet*. Den øgede økonomiske støtte, og de civile projekters dermed tættere relationer til stat og kommune indebærer en række konsekvenser, der ifølge Gundelach er følgende:

- 1) I takt med at det offentlige tildeler foreningerne en rolle som producent af velfærdsydelser ved at give dem offentlig støtte, indebære dette et krav om ansvarlighed i såvel økonomisk som opgaveløsende henseende – man kan sige, at staten overfører *statslige styrings- og kontrolformer* til foreningerne, og dermed bliver det svært at trække klare linjer mellem de to aktører.
- 2) Hvis foreningerne skal indgå som troværdig samarbejdspartner med staten, kræver det at staten kan opfatte organisationen som en acceptabel forhandlingspartner. Dette indebærer, at organisationen i rimelig grad skal afspejle de forventninger der stilles til organisationen i offentligheden. Dette medføre i praksis, at imagepleje kan komme til at dominere over det der var den klassiske definition af det frivillige arbejds begreb (ibid).

Når kritiske ressourcer som penge, tid, politisk opbakning, kontakter osv. er afhængige af, at giveren (i GR's tilfælde Københavns kommune) skal kunne godkende en given ført politik, strategi og praksis, så er det indlysende, at der må opstå situationer hvor der lægges pres på aktørerne. Jan Molin (1995) opregner en række kritiske faktorer til at bla. at være:

- 1) De krav og forventninger der møder de frivillige initiativer i forbindelse med det stigende omfang af fællesaktiviteter med det offentlige.
- 2) De krav og forventninger der stilles fra bunden, altså fra brugernes eller græsroddernes side, hvor deres behov for medindflydelse kan komme i konflikt med de offentlige krav.
- 3) De krav og forventninger der møder det frivillige initiativ i forbindelsen med tildelingen af statslige midler fra finanslov og styrelsesbudgetter, hvori der implicit ligger meget konkrete ønske om projektsstyring, regnskabspraksis, bemandingsprocedure, rapportkrav, formidlingsforpligtelse osv.

Disse træk kan ses som karakteristiske eksempler på de betingelser der præger det frivillige initiativs aktiviteter og praksis, og således også GR's. De højere instanser der omgiver det frivillige initiativ, forsøger via deres kontrol over kritiske ressourcer mere eller mindre eksplicit at trække projektet i en ganske bestemt retning. Men, der er stor forskel på hvordan forskellige frivillige projekter håndterer deres relationer til omgivelserne. Nogle forholder sig afventende overfor omverdenen, mens andre går aktivt konfronterende til de relationer der omgiver dem, og som de er afhængige af. Der er således tale om en vifte af relationsformer mellem de frivillige initiativer, og de betydningsfulde kræfter der omgiver dem. Molin peger på, at man typisk må forestille sig en ledelse der er sig bevidst om hvilken rolle man vil spille i relationen, og at denne strategi kan skifte over tid, afhængig af hvilke samfundsværdier der dominerer debatten, og hvilke konkrete sager der tiltrækker sig offentlighedens opmærksomhed (ibid).

4.1 Delanalyse: Gaderummets position som frivilligt græsrodsinitiativ

Med ovenstående har vi beskrevet nogle af de udfordringer og privilegier der ligger i at være en græsrodsbevægelse der søger at sameksisterer med det system som det er et alternativ til. Men, det var ikke i sig selv dét at være frivillige der var centralt for Kalle i opstartsfasen – han havde brug for penge til sit projekt, og ville gerne have finansiel støtte ovenfra, så længe der ikke blev sat krav fra systemets side om at gå på kompromis med praksis.

GR's alternative og kritiske praksis har siden begyndelsen været et skoleeksempel på en institution, der satte de 3 punkter om henholdsvis at *beskytte borgeren*, at *bevare sin uafhængighed i forhold til stat og kommune*, og at *positionerer sig fagligt og politisk*, meget højt⁵:

⁵ Se iøvrigt punkt [2, 3, 4, 6 m.m.] i Bilag 1: Interview med Kalle Birck Madsen

At beskytte borgerne ligger som en kerne i GR's praksis. Som skrevet ovenfor, startede Kalle rådgivningen Regnbuen op for at imødekomme et behov hos unge sindslidende der var tabt på gulvet af det etablerede system: *'Selve regnbuen, eller, ideen om en rådgivning kommer fra den måde som tingene var skruet sammen på [...] ude i samfundet, hvor der var en skrigende mangel på hjælp til mennesker, specielt hvis de havde problemer [...] eller psykiske lidelser, der var et kæmpe behov for det, hvor specielt dem der ingen penge har, ikke har noget sted at gå hen. Og det andet var, at når man så ligesom kiggede på den måde der så blev arbejdet med problemerne på indenfor psykiatrien, og indenfor den psykologiske faggruppe, så så det ikke specielt godt ud; altså, det var kvindeffjendsk, [...] og det var arbejderklasseffjendsk, den arbejdede helt hen over hovedet på folk, den fik nærmest forværret de problemer som de fleste stod med '[1].* Helt ned på det praktiske plan ses det hvordan man i GR hjælper folk til at handle i overensstemmelse med egne ønsker, også selvom det nogle gange går imod de udstukne samfundsregler – som når en ansat i GR fortæller: *'Så folk som kommer her på medicin, de kommer tit fordi de gerne vil hjælpes til at trappe ud af det og det gør vi'[2a]*

At bevare sin uafhængighed af stat og kommune for at kunne hjælpe upartisk, har været en lang og kalkuleret kamp for GR, og man sporer en vis portion skepsis mod det etablerede systems forståelse for stedets praksis. Kalle fortæller, at det netop er den meget lange forhandlingsproces der har medvirket til at GR har fået lov at forblive tro mod sine principper: *'Altså, vi valgte sådan nogle lidt underlige principper fra starten af, og det var, at når vi fandt ude af noget, både fagligt og teoretisk, så strammede vi vores politiske kritik af systemet i stedet for at slække den [...] Så vi valgte sådan set at stramme den, for så at håbe på vi kunne få alle vores præmisser igennem i den sidste ende, og det lykkedes så også kan vi sige'[7].* Også den ansatte oplever forhandlingsprocessen som et nærværende element i hverdagen: *'Og så tager vi debatten når den kommer og så må vi debattere med de der forskellige myndigheder der er og prøve at finde en måde hvor vi kan forhandle os frem til at vi stadig kan være der i det der, i de regler [...]vi er i den proces kan man sige, hvor vi går fra at være autonome til at være selvejende og det tager altså en masse diskussion, brevskrivning og frem og tilbage'[5a].*

At danne scene for politiske initiativer, hvis udkomme med tiden kan fremstilles som krav til de politiske beslutningstagere, har man i GR gjort en stor indsats for realisere, ved løbende at kæmpe

for at få systemet i tale, fagligt og politisk, og dermed integrerer sig som et alternativ *til* systemet i systemet⁶. At føre dialog med systemet kræver imidlertid en vis portion tålmodighed og strategi: ***'Det er på den måde vi altid har forsøgt at finde en løsning: Hvis dét her er nødvendigt, så kan det se ud på dén her måde, og det ligger typisk i sådan et grænseland, at hvis vi er for hurtige og for åbne med det, jamen så skyder de den ned – men hvis vi kan få den ind på det rigtige tidspunkt, så kan det være det får lov at blive der, og så danner det præcedens, og det er det vi håber'*** [12]

Kalle er afgjort et eksempel på en leder der har valgt en konfronterende strategi, hvor han løbende holder sig kernen i sin sag for øje ved at skærpe, tilpasse og beskytte de centrale praksis- værdier der er GR's praktiske eksistensgrundlag⁷: ***'Jo, vi har fået masser af ultimatummer, men vi har holdt fast i vores faglige profil, og det vi laver.[...] – altså, det vi har gjort systematisk, det er at vi tydeliggør en problemstilling, i stedet for at skære den til så den kan ædes af den anden, og dermed så manipulerer man sig ind i sin egen samtale med den anden.'*** [18]

Vi har nu set hvordan GR i udgangspunktet har positioneret sig som en græsrodsbevægelse, der meget bevidst ønsker at bevare sin 'troskab' overfor sig selv og sine brugere, og som har værnet om sine principper i en lang kamp om integration i systemet på egne præmisser.

5. Foucaults Magtanalyse

Vi har valgt at bringe en opsummering af Foucaults magtbegreb for senere at tage dette op til i relation til den praksis som GR repræsenterer. Vi ønsker også igennem Foucault's magtanalyser give et bud på hvad overgangen fra frivilligt funderet projekt til statsstøtte projekt kan betyde i et magtanalytisk perspektiv.

5.1 Den allestedsnærværende magt

Foucault anskuer hverken magten som entydigt negativ eller positiv, den er både repressiv og produktiv. Magten forekommer overalt på mikro – og makro niveauer i samfundet, og den udmønter sig både vertikalt og horisontalt. Når magten ikke skal ses i et hierarkisk perspektiv,

⁶ Se f.eks. punkt [5, 7, 8, 9, 16] i bilag 1, Interview med Kalle Birck.Madsen

⁷ Se punkt [10, 12, 13, 19, 20, 22] i bilag 1, Interview med Kalle Birck.Madsen

knytter dette sig til en forståelse af magten som reproducerende. Vi er alle med til at reproducere og dermed opretholde magten. Et hvert netværk af relationer har sit eget magtmønster(Lindgren i Andersen og Kaspersen, 2002, s.334). Det beskrives endvidere eksempelvis hvordan samfundets institutioner integrerer, opretholder og reproducerer de eksisterende magtrelationer.

5.2 Den repressive magt

I værket 'Overvågning og Straf' kommer Foucault i sin magtanalyse ind på, hvordan begreberne viden overvågning, disciplinering og normalisering knytter sig til magtens funktion. Overvågningen implicerer en kontrol og disciplineringsfunktion. I den forbindelse nævner Foucault *skemaer* som en central pointe i overvågningen af individet. I skemaet inddeles, observeres og kontrolleres mennesket, og der genereres viden. Som et produkt af dette defineres og klassificeres *normalen*, og derved udskilles også det uønskede, det unormale. I denne proces er magten central, idet al viden om mennesket er magt.

5.3 Magten og den "sindsyge"

'Sygdommen har kun sin virkelighed og sygdomsværdi indenfor en kultur, der erkender den som sådan' (Foucault, 2005,s.109). Med dette citat slår Foucault fast, at sindssyge ikke er et essentielt begreb, men en diskursiv virkelighed eller sandhed, der er frembragt og opretholdt af magtrelationer. Sandhed og viden er med til at opretholde en skelnen mellem hvad som er sandt, og dermed normalt, i en given kultur eller diskurs. Jens Erik Kristensen skriver, at i Foucaults optik, er årsagen til forskellige former for sindssyge ikke at finde og forklare ud fra psykiske determinismer, men i historisk og geografisk situerede sociale, økonomiske og teknologiske praksisser.(Kristensen i Foucault, 2005, s.23). Hele ideen om eksempelvis den gale, opstår idet vi får viden og erfaring om det gale individ, og udskiller dette som det unormale," det andet". Dette "andet", de sindsyge eksempelvis, klassificeres, inddeles, overvåges og søges disciplineret, som overfor beskrevet i relation til skemaer og registrering (Heede, 2002, s. 99). Dette betyder at afvigeren får en identitet bygget op omkring en forkerthedsfølelse og fremmedgørelse, den sindsyge bliver splittet i behandlingssystemets subjektiveringsprocesser. (Heede, 2002, s. 33).

5.4 Modmagten

Ovenforstående gennemgang af Foucault giver ikke meget plads til individets frie vilje, magten synes allestedsnærværende, men det er imidlertid vigtigt at fastholde at magten også avler

modmagt. Magten og sandheden er foranderlig og dynamisk (Lindgren i Andersen og Kaspersen, 2002, s. 337). Og den rummer også mulighed for modstand, ulydighed og oppositionsdannelser. (Heede, 2002, s. 141) En del af magtens spil betyder, at forskellige sandheder og virkeligheder er blevet undertrykt igennem tiden. Undertrykkelsen består i at de undertrykte historier ikke er blevet inkluderet i de verserende diskurser som reproduceres i det moderne samfund. Dette leder os hen på at spørge hvor disse potentielle historier og sandheder, som ikke ligger indenfor normalens diskurs, er blevet af? Taberne af magtkampen, de alternative historier, bliver genstand for magtens overvågende, disciplinerende, sanktionerende og udskillende mekanismer. Men Foucault fremhæver at man kan bore i historien, og gå bagom de dominerende diskurser for at vise, hvordan tingene er præget af historisk tilfældighed og at dét som eksisterer langt fra opfylder alle muligheder (Heede, 2002, s. 142).

5.5 Delanalyse Foucault

I følgende analyse vil vi kigge på hvordan GR, og den overgang som stedet har gennemgået, kan forstås i et magtanalytisk perspektiv.

I relation til Foucaults magtoptik, kan man argumentere for, at GR er et eksempel på en 'lille' diskurs der giver modmagten stemme. Kalle startede projektet op som en reaktion på det etablerede behandlerensystem og de mangler dette genererede. Dermed bliver GR en højlydt kommentar til de eksisterende diskurser og magtrelationer i samfundet, ved ikke at fremstå som en del af sandhedsdiskursen og dermed normalen. GR kan, og vil, ikke betegnes som en institution der integrerer, opretholder og reproducerer samfundets magtrelationer. Kalle siger selv i forbindelse med opstarten af det alternative projekt: *Vi blev sanktioneret, det skete jo også for os, at vi blev beskyldt for at tage arbejdet fra socialrådgivere og terapeuter og psykologer, og vi var kvaksalvere. De var meget ude efter os i starten, ikke på et fagligt grundlag, men fordi vi var dem vi var [15].* Af citatet kan vi se at GR, fordi det er en alternativ moddiskurs, udsættes for en repressiv sanktionering og dermed søges normaliseret.

GRs praksis kan altså ses som en moddiskurs til det eksisterende system. Den åbenhed som man arbejder med i GR på alle planer, står i stærk kontrast til eksempelvis psykiatriens praksis. Åbenheden medfører blandt andet at der ikke lægges skjul på at der ryges hash i GR; også den åbne dør er et eksempel på en praksis, som skiller sig ud fra andre institutioner. Kalle mener ikke at der findes andre steder der praktiserer denne form for åbenhed : *'Man kommer en tand dybere end de*

almindelige institutioner, som jo opererer med individer, der befolker – altså, i og med at man har en åben dør, og hvis den åbne dør skal kunne forblive åben, så huset også skal fungere, så er man nødt til at forholde sig til mennesker som personligheder (...) det er det mest grundlæggende ved dig som kommer i spil ligeså snart du kommer ind i det her hus, i modsætning til så mange andre steder. I og med vi ikke har den kasseopdeling, så er det nogle større ting der kommer i spil.'[17] I interviewet med Anne Marie udfoldes åbenhedspolitikken til også at indbefatte inddragelse af brugerne: *'Blandt andet med at være åbenlyst politisk funderet og psykologisk have en kritisk psykologisk tilgang ud fra subjektvidenskab og prøve at se folk på den måde og vi prøver at have en flad struktur og det er et kollektivt hus og det er et brugerstyret hus og vi har åbne møder og åbne regnskaber og brugerne kommer ind på alle mulige planer [...]'*[3a] Den åbne dør er med til at sprænge de eksisterende diskurser, idet de implicerer at man ser mennesket igennem dennes personlighed, og ikke søger at inddele, skematiserer, og dermed i relation til Foucaults rationale, normaliserer eller sanktionerer individer. I GR's regi bliver den unormale eller den sindssyge dermed det 'normale' og accepterede.

Kalle slår på, at der ikke er indgået nogle kompromiser i forhold til overgangen fra at være et frivilligt til et selvejende projekt, men alligevel er det spændende at kigge på om overgangen har haft nogen betydning i magtanalytisk perspektiv. Vi vil hævde, at det bliver sværere at fremstå som en moddiskurs når man bliver en del af det system, som er indlejret i en gængs normaliseringsdiskurs. Anne Marie fremsætter blandt andet i interviewet, at de har opstartet en database hvor brugerne og deres sager står registreret, hvilket har gjort det nemmere at imødekomme det *'større krav til vores afrapportering'*. Databasen er i udgangspunktet ikke oprettet for kommunens skyld, men ikke desto mindre kan man sige, at registrering kan ses som en reproducerende magtrelation. Det skal dog nævnes, at der ifølge Kalle søges en form for anonymitet i forbindelse med brugernes mapper og sager: *'Så er der de enkelte forløb, terapeutisk, de har hver deres mappe, og der er almindelig tavshedspligt ligesom på andre psykologsteder. Der er f.eks. en mappe her, og når man snakker om dén slags ting, så skal det gøres på metaniveau, dvs. at man skal løfte problem stillingen op, sådan typisk et niveau, sådan så den person det angår, ikke kan genkendes.'*[14] Når der skrives på et metaniveau, kan der argumenteres for at man ikke søger at uddifferentierer eller kasseinddele individet, eller skabe en decideret vidensproduktion omkring denne. Her ses det hvordan et krav fra kommunen, omkring visitering og registrering, bliver afbalanceret i forhold til GR's egen politik og praksis.

De forandringer som med stor sandsynlighed kan siges at skyldes overgangen, er de krav som kommunen fremsætter, og som GR skal søge opfyldt for ikke, som Anne Marie udtrykker det; ”**at blive lukkede**”: *’Så kommer vi også ind under nogle andre paragraffer i sociallovgivningen som gør at vi skal svare for embedslægen, med sundhedsfagligt tilsyn og med socialfagligt tilsyn og selvfølgelig brandtilsyn og alle sådan nogen ting. Og det har selvfølgelig nogle administrative konsekvenser fordi, altså vores gamle sted ville aldrig være blevet godkendt. Men det betyder at der skal være en vis hygiejnestandard’*[1a]

Anne Marie fortæller, at processer som før foregik internt i huset, nu har fået en ekstern dimension i de nye krav fra kommunen. Herigennem bliver GR mere direkte konfronteret med det etablerede systems og dennes sandhedsdiskurs. Dette behøver ikke være en proces, hvor GR direkte lader sig påvirke af sandhedsdiskursen, men blot at den er rykket tættere på GR’s praksis, og kan være med til at forårsage ændringer, som det f.eks. har været tilfældet med GR’s semiprofessionelle rengøringsordning: *’Der har vi valgt en løsning hvor vi siger, jamen okay, hvis systemet vil dét, de vil ha’ den der orden, at der ikke kommer fluerne og sådan noget, okay, så betaler vi os lidt ud af det. Og så har vi valgt en løsning som faktisk er skide kontroversiel: vi må jo ikke betale folk for at lave noget i huset hvis de er på bistandshjælp, så kan de modregne det i deres bistandshjælp. Hvis ikke vi kan gøre det, [betale brugere for at gøre rent red.] så har vi ikke råd til det, og hvis ikke vi gør det, så vil de hele tiden stå og kritisere os for det. Til gengæld træder vi ind i et nyt randområde, hvor loven så at sige ikke er fastlagt – men vi har virkelig brug for, at vi kan aflønne folk i huset, kvit og frit, uden at skulle trække skat, uden at de skal have deres cpr. nr., så det er altså en lille prøveballon.*[11] I forhold til de ændringer der er sket på det praktiske plan, kan man se på hvordan samfundet og det etablerede behandlersystems diskurs rykker tættere på, og hvordan dette implicerer en form repressiv og sanktionerende magtudøvelse i form af krav der bør opfyldes.

7. Diskussion

Vi kan konstatere at der er sket forandringer i GR efter at de er kommet ind under det offentlige. Men på trods af alle de forandringer der er sket, lader det til at stedet stadig kan holde fast i sin ideologi. I stedet for at give køb på mærkesagerne har de fundet smuthuller og bløde mellemveje. Derved kan de overholde kravene fra kommunen og samtidig bevare GR som et kritisk psykologisk

sted. Men da den kritiske psykologi er meget fast forankret i praksis kan der stilles spørgsmålstejn ved om GR kan fortsætte denne balancegang. Kan man bibeholde en ideologi der er forankret i en praksis, der ikke længere er den samme praksis som den der udfolder sig i dagligdagen? Til GR's fordel må det siges, at de er vant til at forholde sig til et sådan balance. Mange af de regler som huset har, bliver til et evige dilemmaer; her tænkes eksempelvis på den åbne dør. Døren skal altid være ulåst for at imødekomme kravet om et åbent sted, men hvad så når der kommer tæskehold midt om natten, skal der så sættes vagter på, og er det ikke med til at gøre stedet mindre åbent? Denne dobbelthed mellem praksis og ideologi fandt vi også i interviewene. Kalle snakkede meget på et abstraktplan og teoretisk plan, han så ikke nogen kompromisser eller ændringer i forhold til overgangen. Anne Marie holdt sig hele tiden på det praktiske plan og kunne berette om mange nye krav og forandringer.

Man kan diskutere om GR's position som mellemlag mellem det offentlige og det private, ikke stadig er underlagt den allestedsnærværende magtproduktion. Det synes ikke muligt at undse sig magten. På den anden side kan man også forstå GR som en modmagt i forhold til det etablerede system, magten er stadig allestedsnærværende, men den skal her forstås i sin skabende form. Magten er skabende i den forstand at GR lader de tabte historier blive fortalt. Trods krav fra kommunen og efterfølgende forandringer som er med til at normaliserer projektet, så rummer GR de unormale og giver dem en stemme. Denne modmagt kan ses som tæt forbundet med den konfronterende strategi som GR har ført siden opstarten og indtil i dag. Praksis *har* ændret sig, men modmagten og moddiskursen lever stadig i GR; både i form af direkte moddiskurser som anerkendelse af hashrygning, men også på et mere forskende plan, som i eksemplet hvor Kalle løbende udvikler på sin egen kritisk psykologiske praksisform, med ønsket om senere at kunne formidle denne videre til det etablerede behandlerensystem⁸

I den Kritiske psykologi arbejder man med en form for relationer der hedder instrumentalrelationen. I denne form for relation 'udnytter' begge parter hinanden til deres egen fordel. Når kommunen gentagende gange vender det blinde øje til GR's hash-politik må det ses som udtryk for en sådan instrumental relation. Kommunen giver nogen penge, og overser visse dele af praksis i GR, til gengæld får de et sted hvor en del utilpassede unge, med psykiske problemer der ikke kan afhjælpes andre steder, kan være. På den anden side rækker GR hånden frem og har lavet forskellige

⁸ Se interview m. Kalle [22]

ordninger for at imødekomme kravene for at få penge til at drive stedet. Måske GR med sin stræben efter at stå uden for systemet i virkeligheden opfylder et behov i systemet. Her ses den tendens som er beskrevet ved Gundelach (1996) tidligere; at det danske samfund kæder den offentlige og den frivillige sektor sammen. Dette kan både ses som et udtryk for at det bliver svært at påvirke den stat som man ellers ville stå uden for, eller det kan ses mere positivt, som et udtryk for at det danske samfund anerkender det arbejde og de værdier der genereres på frivilligt plan ved at integrere og støtte dem. Under alle omstændigheder ender man i det dilemma som GR står i.

Vi har fundet det interessant at se på de forventninger og bange anelser der var blandt GR's ansatte inden mødet med de forskellige nye kontrolinstanser. Anne Marie fortæller om at de var bange for hvordan de udefrakommende ville reagere på GR's regler og krav. Det er ikke så meget de bange anelser som det at de blev gjort til skamme, som vi synes er spændende. Dét at systemet kan bidrage med noget positivt til GR, og at de kan have et samarbejde med psykiatrien hvor de udveksler erfaringer, viser at sammensmeltningen mellem frivillig og offentlig enhed ikke nødvendigvis behøver at betyde en eliminering af værdier og ideologisk grundlag men tværtimod bidrage til en gensidig og frugtbar læringsproces.

Det kan være svært at vurdere, om alle forandringer vi har hørt om, skyldes overgangen til finansieret projekt. Forandringer kan også skyldes tidens gang. I GR's tilfælde kan forandringer i praksis også skyldes at de rumlige omgivelser skifter i forbindelse med flytningen som en del af GR's transformation. GR fungerer praktisk og brugermæssigt på flere niveauer, disse niveauer har imidlertid en rummelig dimension. Det sorte område er frit og brugbart for alle i huset, og alle som har lyst og brug for at være i huset, er velkomne til at være og sove der. De brugere som bor fast i huset, og som er blevet godkendt på fællesmøderne, får en seng et sted i det øvrige hus. På rundvisningen viste Kalle os hvordan sovesalene på første sal, var for de "tjekkede", de som har arbejde eller går i skole. Der synes altså næsten, i et rumligt perspektiv, at herske et hierarki i det nye hus, i forhold til hvilket brugere og boerne synes at være inddelt. Disse grupper er konstituerende for hvordan huset som helhed italesættes eksempelvis til møderne. (se bilag xx) Det kan diskuteres om denne forandring er et udtryk for at en overordnet sandheds- og disciplineringsdiskurs har påvirket GR, i den forstand at inddelingen fungerer som en kontrol instans. Eller, om denne form for inddeling blot skyldes at de rumlige omgivelser i det nye hus lægger op til inddelingen.

8. Konklusion

Overgangen fra frivilligt til offentligt støttet projekt *har* medført ændringer for GR i forhold til mængden af tilsyn de skal leve op til. Den form for tilsyn der er tale om, er dog ikke nogle der på dybt plan går ind og kompromitterer GR's praksis og ideologi, der er snarere tale om praktiske foranstaltninger der skal sikre hygiejne og sikkerhed, og der udvises tilsyneladende goodwill fra kommunens side i forhold til rummelighed overfor f.eks. den førte hash- og antimedicineringspolitik, som i højere grad end f.eks. rengøringsplanen er et udtryk for GR's dybere ideologi. Vi sporer således en gensidig afhængighed i forholdet mellem GR og kommunen: GR behøver finansiering, og kommunen behøver et sted at kunne sende sine svært belastede borgere hen når alt andet glipper – denne gensidige afhængighed ser ud til at udmønte sig i en goodwill fra begge parter til at imødekomme hinanden. Så selvom man fra GR's side har været nervøse for, i hvilket omfang kommunen ville komme til at intervenserer med den daglige praksis, og man har været meget bevidste om ikke at slække på de værdier der er bærende for den daglige praksis – så er virkeligheden lige nu er den, at det i højere grad opleves spændene, inspirerende og lærerigt end egentlig repressivt, at samarbejde med systemet. Samarbejdet ser således ud til at *tilføre* værdier, snarere end at eliminere dem.

Så selvom det etablerede systems magt og diskurs rykker tættere på i forbindelse med overgangen, er der stadig plads til brugeren og beskyttelsen af ham. I GR bliver han ikke sanktioneret. Det har transformationen på nuværende tidspunkt ikke rykket ved, dette kan hænge sammen med at Kalle igennem tiden har benyttet sig af en konfronterende strategi hvor man ikke går på kompromis med sin overordnede ideologi.

GR's identitet er dog, som vi har set, under stadig forandring, og med kun ét år i den nye rolle som finansieret projekt, er det ikke muligt at vide præcist i hvilket omfang integrationen i systemet med tiden vil slibe og file kanter af projektet, og i hvilket grad de 'uskyldige' praktiske ændringer med tiden vil filtrere sammen med ideologien og umærkeligt ændre den. Dette vil først kunne vurderes år ud i fremtiden.

Litteratur:

<p>Pensum:</p> <p>Hoyle, Rick. H., Harris, Monica J. & Judd, Charles M. (2002): <i>Research Methods in Social Relations</i>. USA: Wadsworth. Heri kapitel: 1, 2, 4, 8 & 16</p> <p>Spradley, J.P. (1979): <i>The Ethnographic Interview</i>. Harcourt Brace Jovanovich College Publishers. Florida. Heri "Step": 1, 4, 7 & 9</p> <p>Kvale, S. (1997): <i>Interview</i>. Reitzel. Heri kapitel: 5, 6, 7, 8, 11, 12 & 13</p>
--

Selvvalgt Pensum:	Sideantal:
Dag Heede (2002): <i>Det tomme menneske. Introduktion til Foucault</i> . Museum Tusulanums forlag. s. 37- 92 og 127-153	75s.
Michel Foucault (2005): <i>Sindsygdom og Psykologi</i> . Hans Reitzel forlag, København. s. 7-43 og 107 – 138)	66s.
Sven- åke Lindgren i Heine andersen og Lars Bo Kaspersen (2002): <i>Klassisk og moderne samfundsteori</i> . Hans Reitzel forlag. Denmark. s. 326- 342	16s.
Michael Foucault (2002): <i>Overvågning og straf, fængslets fødsel</i> . Det lille Forlag. Frederiksberg. s. 149-211	62s.
Christensen, S. & Molin, J. (1995): <i>'I den gode sags tjeneste – frivillige organisationer i Danmark'</i> . Handelshøjskolens Forlag. Kap.1, 3, 5, 12	76s.
Korsgaard, O.(1997): <i>'Antologi om den frivillige sektor'</i> . DGI Forskning. S. 5-19, 39-49	24s.
Rasmussen, E. T. & Koch-Nielsen (1996): <i>'Den tredje sektor under forandring'</i> . Antologi. Socialforskningsinstituttet. Kap. 1, 2 og 3. s. 7-66	59s.
Højholdt, C. & Witt, G. (1996): <i>Skolelivets Socialpsykologi – Nyere socialpsykologiske teorier og perspektiver</i> . Unge Pædagoger. 22s.	22s.
Sideantal i alt:	400s.

Transkription af interview med Kalle Birck – Madsen, grundlægger og daglig leder af Gaderummet Regnbuen.

I = Interviewer

I1: Marianne S. Thomsen, I2: Signe Nielsen, I3: Dea Killemosé

K = Kalle Birck - Madsen

I1: Vi vil starte med at spørge ind til om du kan fortælle lidt om hvilke tanker du gjorde dig dengang du startede Regnbuen op som rådgivning – hvad var det du ville bidrage med, i forhold til det etablerede system, eller, gøre opmærksom på? - hvad var rådgivningen en kommentar til?

K: Selve regnbuen, eller, ideen om en rådgivning kommer fra den måde som tingene var skruet sammen på psykologistudiet – og også udenfor i samfundet – hvor der var en skrigende mangel på hjælp til mennesker, specielt hvis de havde problemer som en psykolog kunne gå ind og støtte op omkring, psykologiske problemer, eller psykiske lidelser, der var et kæmpe behov for det, hvor specielt dem der ingen penge har ikke har noget sted at gå hen. Og det andet var, at når man så ligesom kiggede på den måde der så blev arbejdet med problemerne på indenfor psykiatrien, og indenfor den psykologiske faggruppe, så så det ikke specielt godt ud; altså, det var kvindejendisk, kunne man meget hurtigt konstatere, og det var arbejderklassejendisk, den arbejdede helt hen over hovedet på folk, den fik nærmest forværret de problemer som de fleste stod med [1]. Og så fandt man i løbet af et stykke tid også nogle store undersøgelser der viste, at stedet for psykoterapien dengang, og det har ikke forandret sig til i dag, det er, at den der har det bedst får mest ud af det, og dem der har det værst får mindst ud af det, det hedder også Jarvis syndromet. Så i stedet for ligesom at gå den vej, så kunne man spørge sig selv, hvordan det kunne være at man har en psykologisk, og en terapeutisk, indfaldsvinkel som faktisk kun støtter dem der i forvejen kan selv, og som ikke kan hjælpe dem der er langt ude at skide? Det var lidt vores problemstilling. Hvis det overhovedet skulle nytte at arbejde som psykolog, så måtte vi ku' finde en øh, en måde at arbejde på, som kunne overvinde de der gamle problemstillinger, så det prøvede vi. Til det der brugte vi så den kritiske psykologi, af den simple grund, at der var den eneste teori der tænkte historisk, øh, hvis man skal andet end bare komme med en fiks ide, som man kan ha' fundet på forsiden af en avis, som man har læst før andre, så er man nødt til, et eller andet sted, at gå ned i historien for at kunne begrunde at den er noget værd, eller at den er vigtig, ellers så kan det jo bare være en fiks ide som kan være rigtig flot, men det er ikke sikker at den kan bruges til noget – så man skal begrunde den i sin praksis, hvis man skal fremme den, og det var det vi gjorde. Så vi lavede sådan et fagpolitisk initiativ til kritisk psykologi, så'n både på det mere generelle plan, ikke på det kategoriale plan, hvor vi oversatte tekster fra tysk, og på det andet [plan, red.], så gik vi i gang med forskellige typer af praktiske projekter, og der var rådgivningen bare én gruppe, og kampen for et studenterhus indenfor kritisk psykologi, det var den anden gruppe. Der var en kvindegruppe også, en gruppe der arbejdede med fascismeforskning, og en vennegruppe også....der var en hel masse grupper, man prøvede at tage den kritiske psykologi sådan på ordet, som genstand for praksis, øh...

II: Men hvad rolle spillede det frivillige aspekt for dig dengang så, altså, kan du sige noget om hvorvidt du opfattede det som en fordel eller en ulempe dengang at det var et frivilligt projekt, i forhold til du så kunne gøre lige hvad du ville med din praksis? – eller, var du allerede dengang sporet ind på at man jo skal bruge nogen penge til sådan et projekt?

K: Nej, det skal man jo faktisk ikke – hvis man opfatter det politiske som en konsekvens af det videnskabelige, altså, hvis man arbejder videnskabeligt, støder man automatisk på nogle problemstillinger som må få en politisk konsekvens kan man sige, man kan ikke bare sidde og forske, og så være ligeglad med verden, der må også komme nogle politiske konsekvenser, og hvis man tager dén konsekvens som studerende, så betyder det at man laver frivilligt, politisk arbejde, egentlig ikke med vægt på det frivillige, man laver det bare som en måde at fremme sit fag på, og fremme sine egne interesser som studerende – forhåbentlig kan det også nytte noget på et lidt større, samfundsmæssigt plan. Så man tænker egentlig ikke frivilligt eller gratis, man tænker bare på, at der mangler noget som skal udvikles, og hvis ikke man kan komme igennem inde på sine fag, eller på sine emneområder, så må man jo lave en parallelpraksis [2] – det tror jeg også snart I bliver nødt til, for eller så vil den eneste undervisning I får, det vil være sådan noget management teori, altså, I står sikkert også overfor, enten at droppe studiet, eller lave jeres eget, kunne jeg forestille mig. Men, det var det valg man gjorde, man valgte sådan en form for dobbeltstrategi, hvor hvis man vil noget der er andet, eller, hvis man endda hævder at det er bedre, så må man også kende den traditionelle form for videnskab og praksis meget bedre end den kender sig selv. Det er sådan lidt store krav, men man er nødt til at kende dem man kritiserer, også indefra, ellers bliver det bare en tom og tandløs 'fra-oven' ekspertise. Så det var lidt kravene for folk der gik med i det arbejde, at hvis de ville prøve at lave noget der kunne være overskridende, så skulle de også begrunde det i selve genstanden, i selve sagen, ellers ville det bare være en fiks ide

II: Ja – men de specielle ting der er anderledes her [i Gaderummet, red.] end det er i systemet, omkring f.eks. sådan noget som hashrygning og indberetningspligt, medicinering og visitering osv., er der nogle kameler du har måttet sluge dér, i løbet af den her lange forhandlingsperiode, eller jeg kan spørge på den her måde: har begge parter måttet række hånden ud, i forhold til at Gaderummet nu får offentlige penge?

Ja, sådan plejer det jo at være, og det er jo også det Fogh har sat på med hans kontraktspolitik, hvor man ligesom laver en aftale, to parter imellem; problemet er jo bare, at det er hovedaktøren der bestemmer, og udlægger det den anden part siger, kan man sige ikk'? Det er også Fogh der i dag udlægger hvad kommunerne har indgået af aftaler, det har ikke været en lige og fri aftale, det har det altså ikke. Så vi har holdt os fri af sådan nogle ting overhovedet, og valgt at satse på faglig udvikling i forhold til de sager vi arbejder med her, om det så har været med enkeltpersoner, eller det har været i forhold til bestemte politiske områder, så har det været vores kriterium, at skubbe på praksis, upåagtet hvad et menneske måtte sige, og så støder man automatisk på nogle ydre grænser på et tidspunkt, og det gjorde vi jo også. Dengang handlede de ikke om hash, alle røg hash dengang, og når vi havde fester på psykologi, så var der altid gratis pot, og det var ikke dét der var problemet, øh... problemet var, at mange på psykologi syntes det var et underligt fag, og det man skulle lære kunne man ikke bruge til noget, det var nogle helt andre problemstillinger som vi havde, så det handlede mere om at få gjort folk aktive, og undgå at de droppede ud af studiet fordi de syntes det var håbløst...

II: Jamen, nu tænker vi også på hvordan det i Gaderummet er ikke-lovligt at tage hårde stoffer, men det er lovligt at ryge hash – men ude i samfundet er det ikke lovligt at ryge hash, så der er nogle ting dér, som du har 'fået lov til' at

bibeholde selvom du får offentlige penge? Du fortalte selv om den lange forhandlingsproces, 20 år, hvor du har ligget i forhandling med kommunen...

K: - ja, men første fase er faktisk ikke at blive lovliggjort, første fase, det er faktisk at stille sig på egne ben, som et alternativt projekt, stadigvæk som gratis og billig, øh...og det var de første 15 år næsten...

I1: Men har du mødt modstand fra systemet på de der ting [hash, registrering, medicinering osv., red.]...

K: Ja, man skal ikke tro man som studerende kan gå ud og lave psykologarbejde, sagde alle psykologerne, de ville selv have fat i deres kunder for at de kunne betale dem, ikk', hvor at vi gjorde det gratis. Vi fik også kritik af socialrådgiverne for, at vi sikkert var nogle kvaksalvere fordi der var studerende med i arbejdet. En tredje kritik kom fra studiet, fordi vi ikke havde supervision fra deres side, det er klart, det var der fra en del af instituttet der hed klinisk institut, så kunne vi umuligt lave noget godt, fordi vi ikke havde ekstern supervision. Og for det fjerde også, og sådan kunne jeg blive ved, for det tiende nærmeste også, så fordi vi brugte den kritiske psykologi, altså så kunne vi slet ikke tages alvorligt, fordi man kunne ikke arbejde med psykologiske problemstillinger på kritisk psykologisk grundlag. Og kroppen var jo også forfærdelig ikke, for man må ikke rører ved mennesker der har det skidt, så bliver de endnu mere psykotiske osv. Så gjorde vi også dét at vi hjalp folk ude fra lukkede afdelinger, på alle de måder vi nu engang kunne – det måtte vi selvfølgelig heller ikke, for der var jo en grund til at de var der. Der var ikke det område, og i forhold til førstegangpsykotiske der var vi virkelig slemme ikke, fordi de skal jo medicineres så hurtigt som muligt ikk'? [ironisk smil] hashen fyldte ikke så meget dengang, for det var nogen andre tider – dét der fyldte dengang, det var den der forkrøblede forestilling om at hvis man ryger hash, så bliver vi skizofrene som lever alle mulige underlige steder, stadigvæk, også indenfor lægeverdenen, også indenfor professor [??], det har intet på sig – og vi kan konstatere, at folk bliver diagnosticerede skizofrene 2-3 år før hvis de ryger hash, men man kan ikke sige, at hash er grunden til det...

I2: Det er spændende dét du er inde på nu, fordi du snakker studiekreds og kritisk psykologi, men også noget omkring praksis, jeg mener, hvad gjorde I?, hvordan blev folk som havde de her problemer mødt af jer, på det praktiske plan?

K: De blev mødt på samme måde som jeg har fortalt, at vi sad dér og ville bruge vores fag og vores fritid på en gratis måde, og at vi havde en fælles kritik af den måde som området ellers tog sig ud, og det var den kritik som vi lagde frem i forhold til mennesket. I starten ved man jo præcis hvordan man ikke skal gøre, det kunne man bare læse i de traditionelle bøger, hvordan man ikke skal gøre, ikk'?, og det var også det vi vidste som gruppe, hvordan man ikke skal gøre. Så ud fra den platform, så følte vi så at [...], vi kendte vores faldgruber, men vi vidste ikke hvordan vi præcist, *indholdsmæssigt* skulle fremme sagerne, der manglede vi ord, begreber, analyser, og til det felt, der stødte vi på en tekst helt tilbage fra 70'erne i Tyskland, som også har været med til at præcisere ideerne omkring den kritiske psykologi. Det var en tekst fra [...] kollektiv som beskrev, at når man har en psykologisk praksis, så kan man ikke nøjes med at se en psykologisk praksis på to – leddet vis; at man ligesom på universitetet, så lærer man en videnskabelig teori, og når man så er færdig, så går man ud og praktisere den - det er alt for snævert at se psykologisk praksis som at man anvender en teori i praksis, der skal et 3. led til, altså, delene består altid af nogle forestillinger, nogle tanker nogle ideer, men det er ideer i et praksisfelt, og i det praksisfelt, der er det samtidig en 3. dimension det handler om: om det empiriske. Hvis man ikke har de 3 led, så kommer man til at gå manipulatorisk frem [Kalle tegner nu en treleddet model på tavlen]. Når man handler som psykolog, så handler man her [- peger på 'praksis' i modellen, red.] ud fra sine forestillinger [teoriledet], og det er i forhold til noget bestemt [empirien, red.] man handler – man står ikke bare overfor noget, som

man skal praktiserer. Hvis du har den simple opfattelse, så vil en klient altid blive 'en ting' for mig, hvorimod her [praksisfeltet, red.], kan man sagtens [...] på lige fod med sin bruger, uden at han bliver til et objekt for den anden. Og det blev så også hovedkritikken fra den kritiske psykologis side, at den traditionelle psykologi tænker for snævert, at man har brug for 3 led hvis vi skal [...]. Og det der kom fra Tyskland, det var faktisk at de sagde, at man har brug for teorier om sit praksisfelt før man kan udvikle sine psykologiske teorier; man har brug for en forståelse af det felt man træder ind i – der er forskel på et terapeutisk felt og et forskningsfelt og at lappe cykel...

I1: Det er dér hvor begrundelsesanalysen kommer ind i billedet? – når man kigger på hele sammenhængen?

K: Ja, det er lige nøjagtig dét der bliver det springende punkt, for den siger, at man har brug for en teori, nogle begreber om det felt vi handler i, for at vi kan tænke en psykologisk problemstilling ind i det felt vi rejser. Det er én slags problemstillinger man rejser når man lapper cykel - og når man skal arbejde med terapi, så er det nogle andre problemstillinger man rejser. Hvis ikke man har dette her felt, så løser man problemet, faktisk ved et herre-knægt forhold, hvor jeg som psykolog forestiller mig hvad der er galt med dig, og det kører jeg så henover hovedet på dig – hvis ikke man har 3 led, så bliver det ren manipulation, fra magten kan man sige...[??] – nogle teorier der sagde, at det var så svært at komme videre i videnskabelig forstand, sammen med sine brugere, altså, at opfatte andre mennesker som medforskere, det var at man manglede et begreb om praksisfeltet.

I1: Såøhh, alle de her ting har du forklaret til kommunen, eller hvor det er du har søgt pengene, for at forklarer om det her projekt?

K: Naa-ah, dengang ved man jo ikke hvor man skal hen...dengang, der forestiller man sig at man kan leve af sådan noget her på længere sigt uden de store problemstillinger, altså, fordi man er hoppet ned i praksis, og man kan se at praksis forandre sig, den begynder at få selvstændigt liv...

I1: Men hvad mener du med at man kan leve af det?

K: I stedet for man hele tiden skal skabe sin praksis – i starten der skal man det hver eneste gang man mødes til et møde, også når I mødes i en gruppe ikke, så starter I forfra hver gang, indtil at det I har lavet begynder at få selvstændigt liv, og så kan I skrive på det i fællesskab. Sådan blev den her praksis også, i starten mødte vi en gang om ugen, eller flere gange. Hen ad vejen så fik det ligesom sit over-individuelle liv. Der kunne man jo så begynde at forestille sig, om man kunne udvikle den praksis, så man også på længere sigt kunne leve af det, altså økonomisk osv. Og så kommer så problemet ind ikk', hvordan man så på længere sigt kan leve af sådan et stykke arbejde, uden at man skal gøre det stuerent, de der ting som systemet ikke synes om...

I1: Det er dét vi gerne vil høre om, hvordan I har løst det, og det leder lidt videre til det næste spørgsmål, som er noget med hvilke diskussioner der har været de mest dominerende i Gaderummet i perioden omkring overgangen, netop i forhold til det dér med at undgå kompromisser – vi stadig også er meget nysgerrige på, om der overhovedet har været nogen kompromisser? Om du har været nødt til at hugge en hæl og klippe en tå nogen steder?, eller er det årsagen til at det har taget så lang tid [20 års forhandling, red.], at du faktisk nærmest har fået din ideologi fuldt og helt igennem, selvom du modtager [offentlige, red.] penge?

K: Vi har ikke lavet nogen kompromisser – eller, vi har ikke lavet nogen kompromisser overhovedet. Vi blev faktisk skoset ud fra at vi havde den holdning, at vi var ikke interesserede i at lave kompromisser – vi ville gerne diskutere vores praksis, altså, vi ville gerne gå ind i en debat om vores praksis, vi ville gerne diskutere hvad som helst, men vi ville ikke i udgangspunktet stille os i en situation hvor vi skulle 'gi' noget' for at få en aftale, det var vores præmis fra starten [3]. Og det skrev de første der evaluerede os internt i In – Put, det skrev de sådan lidt hånende i forhold til, at jeg havde også udtalt, sådan nærmest i en pause, sådan hvisket, at vi ville aldrig gå på kompromis, altså, det var en helt åben holdning, fordi der skal være en grund til at gå på kompromis kan man sige, ikk'? Så det var ikke det vi beskæftigede os med – vi kendte udmærket godt vores problemstilling, og det handlede egentlig ikke om at blive accepteret, det handlede om at vise i praksis, at tingene kunne være bedre, og hvis vi så også kunne teoretisere over dem, så andre kunne tænke med, så var målet nået.

II: Man kunne jo godt forestille sig en situation, hvor man i den grad står og mangler penge, at man er villig til, selvfølgelig ikke at gå på kompromis med sine kerneværdier, men at der havde været nogle ting I havde været nødt til at ændre når I gik ind og blev en del af systemet?

K: Mmjaa, det kommer så an på hvor fagligt og politisk funderet det er – hvis det er fagligt og politisk funderet, så kan vi ikke bare lave sådan nogle kompromisser, det kan man ikke, nej, så taber man sin røv... Ud fra dét, så kan man sige at vi valgte en strategi, hvor, jeg vil ikke sige at hver gang vi så et problem så var vi glade, men vi valgte at arbejde os igennem alle konflikter og problemer så at sige på vores egne præmisser.[4]

II: Men har I oplevet at støde på krav fra systemets side, hvor I gentagne gange har måttet sige nej, [Kalle siger ja og nikker bekræftende], det vil vi ikke, nej, det gør vi ikke, det vil vi ikke være med til, [Kalle siger ja og nikker bekræftende], og så er det blevet udskudt, og I har ikke fået nogen penge, og så er det så først sidste år, at begge ligesom har kunnet sige fint!, jamen så er vi et sted nu, hvor samarbejdet kan lykkes, eller?...

K: Naah, til sidst var det kommunen der sagde det'okay, så får I jeres hus, fordi nu kunne de ikke holde os hen længere. De forsøgte dengang, lige efter at bz'erne var flyttet ind i sådan en kæmpe gruppe, hvor at der boede 40 i Gaderummet, der forsøgte de at sige til os 'dem skal I smide ud, det er brandfarligt, de må blive smidt ud, vi vil måske forhandle med jer', altså, og der vidste vi faktisk at Sjakket dengang, selvom vi ikke vidste at Sjakket havde gjort det samme, for så havde vi ikke gjort det – Sjakket der havde boet i de samme lokaler de havde så fulgt kommunens råd og smed de folk ud der boede der, eller, dem der sov der om natten, og så var dén potte ude, der skete aldrig mere, de fik ikke engang et møde. Så vi valgte at sige at sådan forhandler vi ikke, vi står med et konkret problem, 40 unge, øhh, og flere til ikk', de har det kummerligt, de har allerede været hos psykolog og psykiater, og det har de fået det dårligt af, vi smider dem ikke ud for at tilfredsstille jeres [ting?]. Og det tog så – det var i 6, det var i 97, og det tog så til 2005, det tog så 8 år...

II: Var det så den brand der skulle til der, for at der skete noget, eller?...

K: Næææ, så kom branden så 2-3 år efter, øhh, det forandrede ikke noget, slet ikke...nej,nej, så tænkte man bare på fra kommunens side, hvilket herberg kan vi køre dem hen til..

11: - en lappeløsning?

K: Ja, så der kom også den sociale døgnvagt dengang det brændte, og så stod de nede og talte hoveder for at hvordan de kunne komme ind de forskellige steder. Så gik der ikke mere end 10 timer, så var allesammen tilbage i Gaderummet, der var ikke nogen der skulle på herberg, fordi de fleste kom jo fra herberg ikk', og et ungt menneske på et herberg, på bare få dage så er man på junk, det skal vi ikke...

12: Er der andre grunde til, at de unge vender tilbage til jer? Hvad tænker du om det, at de siger 'Gaderummet, dét er det sted vi skal være, vi skal ikke på herberg', altså, hvad er det I giver, på det tidspunkt der?

K: Jeg tror det skyldes, og så ved jeg ikke om det er slang, jeg tror det skyldes den kritiske psykologis hovedkoncept, at være subjekt, og at den anden også er et subjekt, for mig vil det sige medforsker. Vi har tit haft diskussioner om, og sådan har det også set ud i praksis, at når der er kommet nogen til gruppen, der vil være med i Regnbuen, også i dag, hvis der kommer nogen der vil med i huset, at hvis de har en traditionel tankeform omkring hvad psykologi er, dvs. såda et 2-leddet skema, og hvis de så også tænker kognitivt eller psykodynamisk, så kan de slet ikke fungere, det var meget tydeligt i det gamle Gaderum, de kan slet ikke fungere i gruppen fordi de hele tiden laver en 'over-for' stilling i forhold til den anden – der er ikke nogen 'sager' at snakke med, så er det mig som psykologen der ved en helvedes bunke om hvad du lider under, og så fortæller jeg dig det på den ene eller anden eller tredje måde, der er ikke noget at arbejde samme om, forstår du det?, altså, at man i de der teorier ikke har en tredje sag, så hvis man kun har et to-leddet skema, så kan man heller ikke ha' noget at arbejde sammen om i fællesskab, selvom det altid er der – man er altid sammen om det, selvom vi er forskellige far hinanden. Det tror jeg faktisk gør, at vi ikke skubber vores bruger væk, sådan vil jeg nok opfatte det, fordi vi har den tilgang har vi stor mulighed for at få kontakt med folk, det er ikke sikkert vi kan løse [...], men vi skiller os ikke af med dem på forhånd i hvert fald, [...?]...og så tror jeg, at også selvom man er færdiguddannet her, og man har den tilgang, at vi tænker sådan i 'forkortet' [uden det 3. led, red.], man blive sgu' gået i Gaderummet og i Regnbuen fordi at i sådan en sammenhæng der er plan, og hvor alle er ligeværdige, der kommer den psykolog der gør det, nærmest sådan til at udstille sin hjælpeløshed – og så sidder man der : er det mig der er på røven som bums ikk', som gadebums, eller det dig som psykolog, nej, det er sgu' nok mere dig, du kan ikke finde ud af en skid – den kan ikke bruges til noget i den her sammenhæng, nogen går så lang som til at sige, at hvis vi ansatte flere der har den indfaldsvinkel, så ville de hurtigt kunne køre hele stedet ned, det tror jeg faktisk, selvom det lyder lidt underligt, at folk med finde titler der har studeret i rigtig mange år, og som faktisk er den praksis der praktiseres på enhver psykiatrisk afdeling – ét er at der er de psykiatriske overlæger der typisk har psykoanalytisk terapierfaring fra egen terapi, men det er også sådan psykologer tænker omkring de dér psykotiske sjæle, de ser en særlig tilgang til de psykotiske har det sådan og sådan, de lider sådan og sådan, deres overføring gør sådan og sådan, det er bare så ekstremt forkortet, men det er sådan man tænker. Men der kan de jo også godt være der uden at ødelægge så meget, fordi i forvejen så det jo én stor firkantet kasse, ikk'?

11: Jo, men har ikke der været nogen frugtbare debatter undervejs, hvor du har været i kontakt med systemet, og hvor du har oplevet at du kunne ændre noget indefra? Altså fordi, du kommer jo virkelig som et anderledes indspark, og går til terapien på en helt anden måde, og du må have været i dialog med en masse [omkring det, red.]? Vi tænker på, om du ser det som en sejr, at Gaderummet nu får penge, og dermed kan siges at være en del af systemet, og at du på den måde kan siges at have været med til at ændre en diskurs indefra?

I2: Det tænker jeg også på, når du siger at praksis virker, er det så kun jer der kan se den, eller kan systemet også se den?

K: Naah, de evalueringer der er lavet, ikk', i starten skriver man jo selv om den for at fremme den, for at andre skal få øje på den, evt. støtte den eller kritisere den så man kan forandre den – men de evalueringsrapporter der har været lavet, har alle sammen været meget positive, det er helt sikkert, de har de. Der ligger så det problem forbundet med det, at de eneste evalueringer der egentlig er lavet, i Danmark, principielt i mange år, det er evaluering ud fra en klinisk diagnose – når man skal forske indenfor området, også indenfor psykiatrien, så stiller man folk op i nogle pæne grupper, så vi har ikke rigtig noget at sammenligne med, fordi at vores diagnose er social [5]. Så vi har ikke rigtig noget at sammenligne med, og det er også det der har været et stort problem hen ad vejen, at vi ikke har kunnet henvide til vores egen statistik, at den var så og så god – til gengæld har vi kunnet henholde os til, at vi har en praksis, der tilsyneladende løste de problemer der var anledning til i forhold til naboer, i forhold til myndigheder, og i forhold til når folk kom...for meget tidligt, så var dem der boede her, det var ikke bare nogle ressourcestærke unge vi havde fundet et eller andet sted, det var unge der kom fra de steder som var autoriserede til at skulle behandle folk. Det var meget tydeligt at det var fallithistorier fra de steder...

I1: - dem der var faldet igennem systemet?

K: Ja, dem der var faldet igennem, eller dem der var fejlbehandlet eller helt opgivet og så sat på medicin resten af deres liv, og det er der jo ikke nogen der kan klarer. Så vi har taget de der kampe på folks egne præmisser, om den behandling de har været i, og vi har klaget bagud, vi har fundet deres akter, vi har taget med ud til den psykiater der har mishandlet dem, simpelthen, vi har gjort alt det der som vi egentlig ikke bør gøre som psykologer, ud fra den praksis der hedder, at psykologen, det er sådan en der arbejder i sådan et lille, lukket rum med overføring, så vi gjort alt, alt hvad vi faktisk ikke må...[6]

I1: Men vil det sige, at efter den proces der har været i nu over 20 år, synes du egentlig at solstrålehistorierne i forhold til systemet er til at tælle på én hånd, eller hvad? Men når I nu har eksisteret så lang tid, så må det da være et udtryk for, at der er nogen derude, der på en eller anden måde ser jer og anerkender jer? Har du ikke oplevet at finde sparring nogen steder 'udenfor'?

K: Nej, ikke rigtig, det der har været vores problem frem til i dag, det er, at vi altid har haft en meget bred flade i forhold til det politiske miljø på gaden og...men problemet har været, at de kompetencer vi fik hen ad vejen: at kunne skrive, at kunne arbejde med problemerne lige meget hvor langt ude det var, at det var det som andre grupper havde brug for, de havde tit brug for vores arbejdskraft, vi stod tit med nogle mennesker som ikke anede hvad de skulle gøre. Så vores problem med at gå ud og arbejde sammen med andre, det var tit at når vi gjorde dét for at få flere kræfter, så kom vi hjem med en masse nye problemstillinger, og det er også grunden til vi tit har levet skjult – og det er ikke fordi vi ikke har villet tage kampen, men vi har bare ikke kunnet overskue det...

I1: Så vil du stadigvæk, efter de her mange år, og efter I nu får støtte, vil du så stadig betegne jer som en slags græsrodsbevægelse?

K: Ja, det vil jeg klart, helt klart. Altså, vi valgte sådan nogle lidt underlige principper fra starten af, og det var at når vi fandt ude af noget, både fagligt og teoretisk, så strammede vi vores politiske kritik af systemet i stedet for at slække den, fordi hvis vi slækkede den, så kunne det være de syntes om én. Så vi valgte sådan set at stramme den, for så at håbe på vi kunne få alle vores præmisser igennem i den sidste ende, og det lykkedes så også kan vi sige[7]. Tænk engang at blive skreget ud som terrorister på forsiden af ekstrabladet, det ved jeg ikke om I er stødt på? [interviewerne nej'er i baggrunden], så valgte vi at tage kampen og sige, at hvis terrorister er sådan nogle som os, så er vi stolte over at være terrorister..

II: Hvad lød den anklage på? Hvorfor blev I kaldt terrorister?

K: Jo, hæhæ, nu skal du høre, øhhh, det er en lang historie, den skal I springe over [på båndet]. [der småsnakkes hen over bordet om artiklen i Ekstrabladet, der viser et stort billede af den unge Kalle Brink og en kritisk kollega. De var anklaget for besiddelse af køller som de, om nødvendigt, ville forsvare sig med mod fascister].

II: *Det har virkelig været en kamp hva?, for søren, det er da stærk lakrids dét der?*

K: Jo, men det er jo det der sker ikk', hvis man vil prøve at fremme noget andet, så er man nødt til at have en praksis at fungere ud fra. Og det er svært at få midler til den praksis så den kan fungere, før man har vist at den kan fungere, det er sådan et paradoks man skal løse hver eneste gang man skal lave en ny praksisforandring. Hvis man har en ide, så er det ikke nok med ideen, man har også brug for midler til at fremme ideen, og før man har de midler kan man ikke vise det fungerer – og det er dét psykiatrien har levet af siden 1850'erne, hvor de har fået monopol på det, og så sælger de lidt ud af det monopol til psykologerne, hvis vi tænker på i dag, så har de sådan fået lov til at behandle pårørende til nogen der er døde eller sindssyge eller blevet voldtaget, det er egentlig et kerneområde ikk', de psykiske sygdomme eller de psykiske lidelser, dem kan vi som psykologer ikke komme ind under...

II: *Så du mener egentlig det er en rimelig hård magtkamp der ligger nedeunder –*

K: Grov, grov, altså, psykiatriens funktion er ikke at behandle psykiske lidelser, det er sgu' at opbevare folk, det er det altså, det kan man tydeligt se. I dag er det at få behandlingsdomme, som er steget med 300% på få år, det er ensbetydende med at folk er på medicin, på rigtig giftig medicin, [...] det er ren medicinering, men de har monopol på det, og de gamle bliver jo medicineret med antipsykotisk medicin ikke, også for 5 år siden, og det brokker man sig også over, det gjorde man allerede dengang jeg var lille, hvorfor bliver det ved med at foregå på samme måde?, det er fordi man har brug for psykiatrien som affaldsspand! [...], så de kan fjerne de brådne kar fra gadebilledet – nogen steder skal jo kunne putte nogen hen der er godt gal på det hele, eller vil drikke sig ihjel eller...de skal jo være et eller andet sted...[8]

II: *-så de gemmer det svære væk, i stedet for at behandle det?*

K: Ja, vi kan tydelig se her i huset hvem der er i klemme i forhold til en behandlingsdom andre steder, de går jo rundt som levende zombier, og vi tænker som gale på hvordan vi kan rejse den debat; vi oplever det som ren tortur, og vi lægger ikke skjul på det er sådan vi opfatter det. Men hvordan skal vi fremme det? Det er jo ikke fordi folk ikke vil høre, der er jo mange der er enige ikk', men hvordan får man det fremmet, så vi får en debat der får overindividuel liv?

I1: Hvis du så skulle tegne et billede af, hvordan det ideelt ville være hvis du kunne få fri råderet overfor systemet, hvis du frit kunne påvirke systemet, hvordan ville verden så se ud?

K: Nu synes jeg jo vi påvirker systemet lidt ikk', men det er jo meget store kræfter der er på spil [vi afbrydes af Kalles mobiltelefon der ringer] – Hvor kom vi fra, jo det der med hvordan verden skulle se ud...

I1: Ja, hvis du nu var statsminister...

K: Jamen altså, sådan som det ser ud i dag, så er det jo tydeligt at markedet ikke kan løse de problemstillinger med at folk de trives, og tager sig af hinanden og arbejder, og det kan staten heller ikke: de dér 2 gamle styringsmekanismer, de duer ikke som styring, man har brug for noget andet og mere – og hvad er det så? I gamle dage der hed det socialisme, og det er for mig stadigvæk det mest realistiske bud fordi når vi kigger på den måde som historien har udviklet sig på, og de lovmæssigheder der er, så kan de faktisk kun løse sig på 2 måder, enten i form af det barbari vi har i dag, hvor enhver ud fra sin private kapital hytter sig selv, eller, man prøver at få en fælles fora for fordelingen af jordens ressourcer, der er brug for en større socialitet, og det er jo det socialismen og kommunismen de kan. Man kan ikke forestille sig at kloden kan overleve de næste bare 20 år, så længe at alle bare privatproducerer for sig selv, et eller andet ragelse som man så bagefter prøver at sælge. Og i den nuværende situation der ser det jo helt paradoksalt ud, der er mangel på arbejdskraft inden for så at sige alle fremtidsbærende områder, det sociale og børn, og hvad bliver al arbejdskraften brugt til? Til redskaber og biler og husbåde og køkkener, sådan så det altså også ud i 50'erne og 60'erne...

I1: hæhæ, vi skal jo have nogle gulerødder at sætte foran næsen på folk, så de kan arbejde mere?

K: Jåh, og så har man jo fundet ud af, at efter man har kørt mod rygning i mange år ikk', jeg er selv gammel ryger, jeg elsker og ryge tjald også, så viser det sig at stressen er en ligeså stor dræber som rygning... så det har været svært for mig, faktisk helt fra lille af, at tage systemet alvorligt, sådan som det fungerer, for det er højtuddannede folk, det er højtlojnnede folk, og de har tilsyneladende stor pondus og status, og tror utrolig meget omkring sig selv, og så ser det sådan ud... det er svært at respektere.

I2: Mht. det der med staten og markedet, så kunne jeg godt tænke mig at spørge uddybende til hvordan du opfatter Gaderummet, selvom I har beholdt jeres ideologi, nu hvor I får støtte, er I så blevet en del af det [staten og markedet, red.]?

K: Nej, jeg vil ikke sige vi er blevet en del af det, vi har jo ikke ændret nogen ting i vores tilgang til mennesker overhovedet, vi har fastholdt den samme praksis. Man kan så sige at de midler vi får, eller den inddeling vi har bestemt er det nuværende styrkeforhold på området, altså styrkeforholdet mellem om der er brug for sådan noget som det her, om der er nogen der støtter os, om der er nogen der går imod os. Og der kan man konstatere, at der mange social grupper der støtter gaderummet, og også sådan nærmest uventede samarbejdspartnere som de der kvindegrupper [f.eks. Inner Wheel, som er dannet af kvinder der er gift med Rotary mænd red], som jo har en anden social baggrund, de er jo fra det øvre borgerskab...

I1: Går de egentlig også ind politisk, eller der rent materielt og fundingmæssigt at de støtter jer?

K: jeg tror de går meget ind politisk i forhold til deres netværk, deres mænd osv., mange af dem har jo store topposter, jeg tror de presser dem meget alle mulige steder [9], altså, og i den anden ende, så er det jo egentlige bumsen der bor i Thy-lejren, der er langt fra den ene ende til den anden....Øh, nu tabte jeg lige tråden her...

I2: Det var det med at være en del af systemet, samtidig med I har bevaret ideologien, det har samtalen indtil videre båret præg af, men hvor ligger implikationerne så henne, hvis de er der?

K: Nej, men vi oplever ikke at systemet har nogen tvingende ting i forhold til os – vi har også fået løst det der problem med hvor beskidt der må være i huset, vi har lavet sådan en form for semiprofessionel rengøring en gang om måneden, så kommer man rundt i hjørnerne, og det er ikke afhængig af frivillig arbejdskraft, eller hvem der orker, eller gider, altså, der ligger noget pædagogisk/psykologisk i, at man skal tage det selv [10], også rengøringen, og i det tempo...

I1: Det gør brugerne altså selv?

K: Ja, og det skal de, men alligevel, så er der i den sidste ende et vist slip, man kan ikke bare blive ved med at skændes med nogen folk om at tage de her ting, hvis bananfluerne måned efter måned vokser...så er vi nødt til sige, at på et eller andet tidspunkt så må vi stoppe den proces, og det har vi så gjort ikk', så vi har lavet en månedlig rengøring, hvor vi kommer ud i hjørnerne..

I1: Men har det så været et krav fra kommunens side at...

K: Nej, det har ikke været et krav, men de har altid kritiseret os for det i det gamle Gaderum, og så er de selvfølgelig bange for, at det her slummer totalt til ikk'?, og der har systemet svart ved at se det, ligesom mange udefra har svært ved at se det, at der er en anden orden når man blander en arbejdsplads med et fritidssted og hjem, når forskellige funktioner kommer ind i samme rum, så er der aldrig nogensinde ryddet op i rummene i 5 minutter, der ser altid rodet ud, og i et hus med mange mennesker, og alle funktionerne er tilstede samtidig, det ser underligt ud, ikk', ikke nødvendigvis at det er skide beskidt...men der har vi valgt en løsning hvor vi siger, jamen okay, hvis systemet vil dét, de vil ha' den der orden, at der ikke kommer fluerne og sådan noget, okay, så betaler vi os lidt ud af det. Og så har vi valgt en løsning som faktisk er skide kontroversiel: vi må jo ikke betale folk for at lave noget i huset hvis de er på bistandshjælp, så skal vi indberette at de får 50 kr. f.eks., så kan de modregne det i deres bistandshjælp. Så har vi valgt den løsning, at vi skriver til Tilsynet, og også Kommunen – det er jo tilsynet der bestemmer det hele kan man sige så, og det kalder man semiprofessionel rengøring, og deri ligger at de så får nogle penge for at gøre det, på den der måde...Det er øh, jeg vil ikke sige at det ulovligt, men det er på den der nye grænse, at hvis ikke vi kan gøre det, så har vi ikke råd til det, og hvis ikke vi gør det, så vil de hele tiden stå og kritisere os for det. Til gengæld træder vi ind i et nyt randsområde, hvor loven så at sige ikke er fastlagt – men vi har virkelig brug for, at vi kan aflønne folk i huset, kvit og frit, uden at skulle trække skat, uden at de skal have deres cpr. nr., så det er altså en lille prøveballon...[11]

I1: Det er jo faktisk noget konstruktivt der er kommet ud af dialogen med systemet?

K: Det er på den måde vi altid har forsøgt at finde en løsning: Hvis dét her er nødvendigt, så kan det se ud på dén her måde, og det ligger typisk i sådan et grænseland, at hvis vi er for hurtige og for åbne med det, jamen så

skyder de den ned – men hvis vi kan få den ind på det rigtige tidspunkt, så kan det være det får lov at blive der, og så danner det præcedens, og det er det vi håber [12] f.eks. har huset også en låneordning helt tilbage fra '97, som vi siden 2000 har måttet skrive mere og mere om: vi må ikke låne penge ud som sådan, og slet ikke i de mængder vi gør, fordi vi får ikke mere end en brøkdelt tilbage. Det vi så også får ind i vores budget, hvor vi så også mere og mere, år for år, har måttet fortælle hvorfor, og så i 2004, så skrev de til os, at de ville godt høre nærmere om den dér underlige låneordning på de og de kontoer, og så svarede di, og så har vi ikke hørt noget siden. Det er også sådan et område, det ligger i en gråzone, og huset har meget svært ved at klare sig uden, det er et kæmpe problem for huset, og vi kan ikke undvære. Loven, hvis man endelig skal tage loven på området, så er den imod os – men vi laver det alligevel, fordi det er vi nødt til, hvis vi skal forsvare at hjælpe folk så godt vi kan, så har vi brug for det...og på samme måde med tjalden

II: Tolker du så kommunens tavshed som en stiltiende accept [af både låneordning og fri hash, red.]?

K: Ja, det er ligesom rapporten, 'Projekt Indre lænke', den er sendt ind til Socialministeren for 14 dage siden, og vi har ikke hørt noget, og i udgangspunktet kan de politianmelde os, kan vi sige... Og det ved jeg så ikke, om vi skal trække den konklusion, men der står meget i den rapport om, hvor vi er henne lovmæssigt, men hun har ikke reageret, og man kan ikke sige 'den der tier samtykker', sådan kan man jo ikke...men man kan hævde, at når problemet bliver rejst om nogle år, at alle har været fuldt oplyste om vores praksis, og vores begrundelser for vores praksis...

II: Okay, så regner I med der kommer et større slag, her på ét eller andet tidspunkt?

K. Det ved jeg ikke altså, det gør der jo nok, vores historie er jo fuld af én lang kæde af større eller mindre slag....

II: Det var et sjovt eksempel det med rengøringen...

K: låneordningen er det samme, registrering er det samme, vi nægter jo at registrere, for hvis vi registrerer folk i døren, så kommer de ikke ind, nåmn okay, så gik de så med til, at i løbet af nogle måneder, så skulle vi helt have en fornemmelse af hvem folk var – det blev så det politiske krav, at i løbet af seks uger, så skal vi ha' en fornemmelse hvem folk er

II: Det er rigtig interessant dét der – så er det jo noget med, at der bliver slækket fra kommunens side, og at I også, som f.eks. i dét med rengøringen, har indgået nogle kompromisser?

K. Nej, det vil jeg sige, huset kan godt kan bruge selv, at man havde mulighed for at betale nogle folk i huset penge for at gøre noget – og hvis man kunne få dén ordning med penge ikk' som vi kalder semiprofessionel og som er enten lovstridig eller ligger i en gråzone nu, hvis man kunne få den til at vokse, så ville det være rigtig godt. Det mangler vi i huset, at kunne dét [13]. Der er mange der simpelthen er for svage til at gå ud og samle flasker, så hvis de kunne køres i gang her i huset, så ville det være fint.

I2: Dét der med registrering, hvad gør I rent faktisk nu så?

K: Vi registrerer overhovedet ikke – de eneste der kommer ind i vores database, det er dem der går ind i et psykologisk forløb, eller vi får nogle papirer vi skal opbevare for dem. Ellers så alle dem der bor nede i det sorte dernede, de bliver aldrig registeret, det er kun hvis de kommer ind på sovesalene oppe på første sal, så figurerer de på en boer-liste - og cpr. nr får en betydning på et tidspunkt, men det er kun hvis vi skal blande os i deres sag. Det er også en anden måde i

forhold til psykiatrien, fordi når man henvender sig der som bruger, så bliver man mødt som et standard skema, hvor man skal svare på alt, om der er psykisk sygdom i ens familie, og deri ligger der et eller andet med, at hvis der overhovedet har være psykisk sygdom i familien, så er det nok dér de har det fra, det er sikkert arveligt. Den måde man spørger på har også komplikationer for hvordan man tænker som den der bliver udspurgt. Der har vi valgt at gøre det anderledes... Når vi spørger ind, så skal vi være opmærksomme på ud fra hvilken interesse vi spørger ind – som psykiatrien spørger ind, og også som psykologer indenfor psykiatrien spørger ind for at de kan handle på klientens vegne...

I1: Så det er igen den 2-leddede der...

K: Ja, det er igen den 2 leddede, de får deres informationer sådan nærmest med en okkult kraft ikke, 'gi' mig alle dine informationer, fortæl så meget du kan, giv mig din tillid, tro på mig, så kan jeg løse dit problem', men det bliver jo aldrig nogensinde løst. Så ud fra de erfaringer, så kan det anspore folk til at tænke helt forkert omkring deres egne problemstillinger, fordi det er en asymmetrisk samtale når man henvender sig til systemet. Der har vi vendt det om og sagt, at når man søger informationer, så gøres det i fællesskab med den anden, og ikke for at *jeg* skal kunne handle, men for at vi, *du*, i sidste ende skal kunne handle på de problemstillinger som vi står med... og det kan godt være lidt frustrerende at man ikke har alle mulige underlige oplysninger og cpr. numre og ditten og datten ikke, men det gør at det er muligt at holde fokus på problemstillingen, i stedet for hvordan man som psykolog skal opbevare den anden.

I2: Hvem må se de lister I har så?, er det kun for jer selv i huset eller...

K: Huset har en meget, meget stor flade der er offentlig, og det er vores fællesmødebøger, som står der...

I2: Og dér må en sagsbehandler så godt gå ind og kigge på sin klient?

K. Nej, det bestemmer gruppen i huset, om en sagsbehandler må det. Ligesom dem der bor på sovesalene, de bestemmer om deres mor må komme, eller deres far, det er deres hus. Hvis faren og moren vil komme, så er det fordi de selv har brug for at komme, på nogle andre præmisser. Det er også folk i huset der bestemmer i hvilken grad folk fra kommunen må komme, Lige for tiden har vi faktisk en sag med en socialrådgiver vi har udelukket, faktisk, det er lidt underligt, men han kan ikke finde ud af hvor hans tavshedspligt ligger, så han har kvæjet sig nogle gange i forhold til folk i huset. Så har vi bedt ham og hans chef om at komme med en udtalelse, og komme med på et nøde, men de kan ikke forstå det problem – det lidt den samme som i forhold til psykiatrien tidligere ikke, : ' –vi er klogere end jer, vi kom først', næsten ikke, 'I skal rette jer efter os, vi har ret formelt', ikke? Dén har vi så med en som er udelukket, han må bestemt ikke komme ind, men bøgerne hernede er ellers åbne for alt hvad der handler om Gaderummet. **Så er der de enkelte forløb, terapeutisk, de har hver deres mappe, og der er almindelig tavshedspligt ligesom på andre psykologsteder. Der er f.eks. en mappe her, og når man snakker om dén slags ting, så skal det gøres på metaniveau, dvs. at man skal løfte problem stillingen op, sådan typisk et niveau, sådan så den person det angår, ikke kan genkendes [14].**

I2: Men der må sagsbehandleren heller ikke komme ind så? Hvis nu de er i en behandlingsdom hos en psykiater et eller andet sted, har de så aktindsigt i det der?

K: Nej, kun hvis den persons hvis mappe det er udtrykkeligt har givet skriftlig tilladelse til det. Det er personernes ejendom først og fremmest, og så i anden omgang, så er det min, i forskningsmæssig brug – så heller ikke flere. Der er også brugere som har haft store mapper, og som har været sårbare på dem, som har fået alle papirerne, sådan så jeg ikke selv har dem.

I2: Så man kan sige, den der registrering, den...

K: Den foregår på et fagligt niveau, altså, vi skriver en masse i vores database, men det bliver skrevet på en sådan måde, at selvom nogen skulle finde det, og bringe det på forsiden af Ekstra Bladet, apropos det før ikk', så ville det ikke kunne misbruges. Sådan tænker vi. Man kan jo altid skrive en historie der stempler mennesker som er langt ude, man kan også skrive en historie der handler om uacceptable forhold...

I2: Ja, sådan er det jo med al ting, det kan ses fra mange vinkler...

K: Jaja, sådan så man tænker med ikk', man behøver ikke skrive noget der er lukket og fastlåst, man kan beskrive det som en proces..

I2: I forbindelse med det her, så kan jeg ikke lade være med at tænke på, hvor åbent det brugermøde vi var til var – der bliver snakket om folk, og sagerne bliver taget op på møderne, det synes jeg er bemærkelsesværdigt. Der blev snakket om dén og dén person, og han var nogle gode processer igennem...der var en form for åbenhed i hvert fald, men er det kun indbyrdes her i huset?

K: Hvad mener du, indbyrdes?

I2: Jo, jeg tænker f.eks. på ham som rejste sig op, og bekendte dét der problem med at han havde taget stoffer.... Den der åbenhed...

K: Om det kun er her i huset?

I2: Ja, altså, fordi der er jo lukket omkring det med sagerne, men der er en hvis form for åbenhed på møderne, er det kun fordi det er indenfor husets rammer? Altså, hvordan hænger det sammen med den kritiske psykologi?

K: Jamen altså, hvis folk skal have mulighed for medbestemmelse, så skal man også have tilgang til de ting der foregår, man skal have mulighed for at kunne se dem, komme i kontakt med dem, og det er det vi prøver, og vi strækker den også til det yderste, og nogen gange så strækker vi den måske sådan lidt for meget, fordi i princippet så kan nogen, som ikke har en skid med det at gøre, jo komme om natten og gå ind og læse i vores fællesmødebog, men så satser vi på, at dem der skriver de der referater i fællesmødebøgerne, de skriver på en sådan måde at det ikke kan misbruges. Uden den åbenhed ville vi ikke kunne hænge sammen, så ville man også skulle have en lukket dør, og så ville begynde at skulle tolke og tyde, og så ville man automatisk havne i psykoanalysen igen, i det psykodynamiske, evt. kombineret med det kognitive, fordi, hvis ikke den anden er åben for mig, så ville jeg jo lidt gætte mig frem til hvad der kunne være derinde, og er den anden sikkert en fjende for mig. Og på denne her måde er det med åbenhed en uomgængelig betingelse.

I2: Ja, men det der med at en person rejser sig op, og bekender hvad han har gjort – ligesom, du fortalte om en pige fortalte, at nogen gange kunne hun finde på at stjæle jeres tøj, og 'sig det bare til mig', så finder vi ud af det...

K: Lige det eksempel med ham der rejste sig op og fortalte han var kommet til huset med narko, det er sådan et enkeltstående tilfælde, der virker sådan lidt bekendelsesagtigt, men det er egentlig ikke tanken – han havde været inviteret til et husmøde i flere måneder, og så er han så kommet tit udenfor husmødet, og så er han så blevet smidt ud, fordi vi vil ikke have at folk kommer med stoffer; så han har været tvunget til at komme til husmødet for at undgå at blive smidt ud, og det er derfor det fik den karakter dér, han måtte bide i det sure æble, og måtte indrømme hvad vi allerede vidste... [Kalle får besøg af Gaderummets bestyrelsesformand, og vi afbryder midlertidigt].

I2: Det vi kom fra det her med det bekendelsesagtige..

K. Ja, det var det enkeltstående tilfælde, men altså, hvis man hat kvajet sig på en eller anden led i huset, så må man komme og forklare sig, højt for alle. Nogen gange, hvis det er meget groft, så må man blive væk indtil næste husmøde, sådan er det jo alle andre steder også...Så fremlægger man sin sag, og så tager folk stilling til om man vil acceptere forklaringen.

I2: Så det er noget med at komme og være ærlig, og det behøver ikke nødvendigvis at være sådan noget bekendelsesagtigt noget?

K: Nej, altså i Han tilfælde, så havde han kvajet sig, og det vidste han også godt. Ellers er åbenheden mere sådan en måde at arbejde på – det er også derfor vi kan have store vanskeligheder en gang imellem, når der er mange med en anden sprogstamme, som heller ikke kan engelsk, altså, det er ikke nok at kunne snakke sammen via kropssprog, i og med vi bruger ordet, begrebet, til at begribe med, så styre vi også hinanden via de ord vi bruger, og når der så er folk tilstede fra andre kulturer, med andre sprogstammer, som er så mange at de kan danne deres egen kultur, så er de en sameksisterende kultur i samme hus, hvor de næsten truer vores projekt, fordi de ikke kan blive en integreret del af vores hus, og det er et meget stort problem. Og så er spørgsmålet om man skal slå over i engelsk, for at kunne favne alle sprogstammer, men så må man tabe det danske Gaderum – så det er en uløselig klemme. Så vi prøver at fastholde det danske som en sprogstamme for huset, og så alle dem der har nogle andre sprogstammer, og som derfor ikke kan blive en del af huset, jamen de er så pr. definition 'gæster'. Sådan ser det også ud i praksis, at når man er gæst, rejsende, så er man et stykke tid det samme sted, og så rejser man videre. Men vi har store problemer med dem fra andre lande, som kommer sammen med nogle af deres venner, og vennerne finder et sted at bo, finder et sted at arbejde og fungere, men de er for svage, og så efterlader de dem her. Det er et evigt problem hvad enten de kommer fra Hviderusland eller Estland eller et sted i Afrika, og de kan ikke engang købe ind i kiosken, så vi har meget svært ved at hjælpe dem – men det lykkes som regel i den sidste ende. Vi prøver at arbejde ud fra den forståelse som er blotlagt hos [Zygmunt, red.]Bauman og andre, at sådan som den samlede industrialisering ser ud, ikke kun i Vesten, også i Østen, så ser det ud som om, at stadig flere mennesker bliver gjort til overskudsmennesker, bliver gjort til tabere, der er ikke plads til dem på jordkloden – de bliver gjort til overskudsmennesker, til affald.Der prøver vi lidt at fastholde, trods vores konflikter med folk fra andre lande, at vi undgå at *noget* menneske i huset bliver placeret som et overskudsmenneske, en som i én eller anden grad er affald, men problemstillingerne er tit så store, at det kan være svært ikke at have der [Nu følger en længere historie om en mand østfra der havde boet i længere tid i Gaderummets gård. Han ville ikke opgive sit navn eller cpr.nr af skræk for at blive sendt tilbage hvor han kom fra. Han var HIV smittet, og ønskede blot et sted at dø. Gaderummet kom i et dilemma, for de ikke er et hospice, men heller ikke ville smide ham ud. Da man ville finde medicin til ham gik han selv, måske fordi han ikke ville risikere registrering ved medicinkøb, og nu bor han på

Nørrebro St.] Der er så mange af den slags skæbner, og jeg kan simpelthen ikke forstå, hvordan vi bliver ved med at producere dem – det går den forkerte vej – man kan læse i avisen at 850 millioner mennesker går sultne i seng hver dag, det er simpelthen ikke til at forstå, velfærden er så eksklusiv, og vi kan rejse til månen, og vi kan alt, og så kan vi ikke engang hjælpe folk der sultner. Man kan jo spørge sig selv, om det er en del af det psykologiske fag som problemstilling, og det oplever jeg klart det er, det har at gøre med menneskelighed det her, og trivsel, det er et kerneområde i psykologien, at den begynder at tage parti for mennesket, og ikke for systemet og dermed indtager en afledning. Men altså, når man har de holdninger, så får man sine konflikter...

11: Ja, men jeg sidder og tænker på, har du slet ingen allierede? Når du fortæller, så lyder det som om du har kæmpet i rigtig mange år, og I eksisterer stadigvæk og arbejder for at formidle jeres budskaber, men er det kamp som du har kæmpet helt alene? I er jo det eneste sted der kører den helt radikale politik med den åbne dør osv., men har du kendskab til lignende projekter?

K: Naah, der ligger et projekt i Berlin, det kommer fra Amsterdam, det hedder et 'Løbe-væk' hus – de har så ikke en åben dør, men de har en målgruppe der meget ligner vores, altså hvis man er stukket af fra psykiatrien eller ikke trives der, så kan man løbe derhen. Det kan man så i praksis ikke, for man kan ikke løbe væk fra psykiatrien i Tyskland, men man kan have det skidt, og så kan man søge derhen. Men der har de også nogle overvejelser omkring hvor mange frivillige der skal være for at passe på de der psykotiske..

11: Men det er da bemærkelsesværdigt, at der ikke findes flere græsrodstiltag indenfor sådan et område?

K: Det er jo fordi vi bliver sanktioneret, det skete jo også for os ikk' at vi blev beskyldt for at tage arbejdet fra socialrådgivere og terapeuter og psykologer, og vi var kvaksalvere. De var meget ude efter os i starten, ikke på et fagligt grundlag, men fordi vi var dem vi var [15]. Det er da svært for folk at starte alle mulige andre steder

11: Så du tror der er mange gode tanker der går tabt, simpelthen fordi det er for hårdt og for svært for folk at starte op?

K: Hvis man kunne lave en lille håndbog i hvordan man kunne håndtere de der politiske problemstillinger ud fra en faglig indfaldsvinkel, så tror jeg man kunne hjælpe mange i at undgå at gå under, fordi det er som om det er de samme problemstillinger der går igen. Det er jo ikke fordi huset ikke har nogen allierede, det opleve vi også allerede som rådgivningsgruppe, vi havde mange allierede, men det er på kryds og tværs, og det er ud fra det faglige fokus, og ikke så meget ud fra det politiske. Vi har mange allierede, også i dag, og det er også grunden til at vi ikke bliver knægtet. [16]

12: Man kan måske også have nogle ideer på frivillig basis, og så finder man ud af der ikke er penge nok til at køre det kun på frivillig basis, og gerne vil støttet af det offentlige, og så er det måske at sådan noget som hashrygning, indberetningspligt og medicinering, ryger med i købet? Der er det jo en helt speciel historie her, at I på mange måder har kunnet få ideologien til at forblive som den var?

K. Ja, både og, det kommer an på hvad i forstår ved ideologi?

12: At man har en tilgang som er formet af ideologien på det raktiske plan, f.eks. at I ikke har lyst til at registrere, og I gerne vil have åbne døre, og når I så kommer under systemet, så kan det godt være der er nogen der siger, 'jamen den

og den person er under behandling, og han skal simpelthen være på medicin, han kan ikke være hos jer hvis ikke han tager sin medicin', eller, 'I kan ikke have hashrygning hernede hvis I vil være en del af 'os' og tage imod de penge her'. Jeg synes det er en gåde hvordan I er nået dertil at hashrygning er okay, og at selv politiet går stille med dørene hernede når det kommer til hash, det synes jeg da er bemærkelsesværdigt?

K: Men der er jo fordi det ikke er en ideologi I tænker jer – nu har jeg en bestemt opfattelse af hvad ideologi er, det er en værdi fra oven af, man går frem i verden med sin værdi: at åbenhed er bedre end lukkethed f.eks. – i stedet for sin interesse i åbenhed, så kan man gå frem at åbenhed er bedre end andre typer af værdier. Og hvis man går fremad på dén måde, så oplever jeg man træder ind i det ideologiske område, men så kan vi ikke kæmpe kampen! Jeg oplever mere at åbenhed og alt det andet er pinde i et fagligt koncept, som man så har taget de politiske konsekvenser af og sagt okay, vi kan ikke bare have det her på vores tegnebord, her hvor ingen ved det, vi vil føre det ud i praksis, og også åbne udadtil at folk de ryger tjald, og det synes jeg er en god ting at gøre, frem for hvad vi ellers ville være tvunget til at gøre – så bliver de en del af et fagligt koncept, med nogle politiske præmisser og konsekvenser, kan vi sige, snarere end en ideologi. Ideologi er jo igennem alle årene blevet brugt i det her hus som et begreb for hvordan tingene er, at man går frem i verden via sin bedrevenhed, sin værdi, som er bedre end de andres værdier, hvis man er veganer f.eks., jamen så er det eneste rigtige at spise vegansk mad, og alle de andre er formørkede, og de andre, der er formørkede, de siger jo så det samme om veganerne. Det er for at komme ud af den, så oplever jeg lidt, at ideologi hører hjemme der, at man argumenterer med værdier, snarere end med sine interesser. Og argumenterer du med værdier, så er diskussionen færdig, så der har vi holdt fast i vores interesseflade, ud fra det psykologiske, hvor i og med vi arbejder med psykologien, jamen, så må formålet være at fremme folks frie udvikling, og det ligger jo meget tæt på Marx' beskrivelser af kommunismen, altså, at ingen er frie før alle er frie, altså, at hvis man skal fremme personlighedsudviklingen, som er det vigtigste, jamen så støder man på systemets lænker. Og så må man jo sprænge de lænker førend man kan forestille sig, at man kan udvikle sig – sådan er det også, når folk har fået det skidt, og er havnet i en slem situation, så er de jo lidt bundet på hænder og fødder, også psykisk..

I2: Kan man sprænge de lænker?

K: Ja, det kan man sagtens – selv den mest lousy narkoman, der bliver mere end 40-45 år uden at dø af en overdosis, sprænger de lænker. Bare det at tiden går, over lang tid, medfører det vi kalder en spontan personlighedsudvikling, og det er den der gør, at mange hårde stofmisbrugere overlever til de er 35-40 år, så kan mange af dem slippe deres stofmisbrug, fra den ene dag til den anden, uden de store abstinenser, uden nogen form for behandling, simpelthen fordi der er sket en spontan personlighedsudvikling bag om ryggen på dem i alle de år hvor de var på stoffer, det er meget tydeligt. At de så kun har én personlighedsudvikling på 20 år, det er så ærgerligt for dem kan man sige, og de har også haft et meget ærgerligt liv på stoffer, men det er sådan det foregår, fordi man kan ikke presse personlighedsudvikling frem, men man kan lægge betingelserne til rette for den, og så undersøge betingelserne for hvorfor nogle ikke griber den, og så skal betingelserne, hvis ikke de gribes, tilrettelægges på en anden måde.

I1: Og det er så der den kritiske psykologi går ind med begrundelsesanalysen og kigger på hvordan handlerummet kan ændres?

K: Ja, det er jo også på det punkt man kommer en tand dybere end de almindelige institutioner, som jo opererer med individer, der befolker – altså, i og med at man har en åben dør, og hvis den åbne dør skal kunne forblive

åben, så huset også skal fungere, så er man nødt til at forholde sig til mennesker som personligheder, fordi hvis man træder ind ad en åben dør, og der ikke er nogen præmisser, andet end brugerpræmisser, så er det ens personlighed der bliver slået an, og ikke så meget om hvordan man tænker eller ser ud eller hvilke færdigheder man har – det er det mest grundlæggende ved dig som kommer i spil ligeså snart du kommer ind i det her hus, i modsætning til så mange andre steder. Alle mulige andre steder, der er det sådan nogle bestemte ting man arbejder med, og så de andre ting må man gå andre steder hen med. I og med vi ikke har den kasseopdeling, så er det nogle større ting der kommer i spil [17].

I3: Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vende tilbage til det tidspunkt hvor I lige har fået penge fra kommunen, og dermed er i kommet 'under systemet' – har det ikke rejst nogle diskussioner på jeres møder omkring de store dilemmaer: skal vi lukke døren skal vi ikke lukke døren, har der været nogle ting I har måttet tage fat på dér?

I1: Også fra brugernes side, har de haft nogle skrumples over det skift der er sket?

K: Nej, det tror jeg ikke – [tavshed]

I1: I har aldrig været ude for at få et ultimatum stillet, i forhold hash f.eks., at hvis I modtog penge, så måtte I ændre jeres hashpolitik?

K: Jo, vi har fået masser af ultimatummer, men vi har holdt fast i vores faglige profil, og det vi laver. Det handler om, at når man bryder med almindelig psykologisk metodetænkning, altså med at tolke og tyde, så bryder man også med at gå i dialog med kommunen og andre instanser på den der lidt interaktive måde hvor man klipper en hæl og hugger en tå. Altså det vi har gjort systematisk, det er at vi *tydeliggør* en problemstilling, i stedet for at skjære den til så den kan ædes af den anden, og dermed så manipulerer man sig ind i sin egen samtale med den anden. I stedet så arbejder vi med at prøve at tydeliggøre det arbejde vi står for, og det kommer bla. fra Holzkampff, det er hans grundlæggende metode som hedder 'tydeliggørelsesmetoden'. At man *eksemplificere* det man står overfor så meget som overhovedet muligt, så det er muligt at få øje på hvad det er man står overfor. [18]. Og når man gør det i starten, så ender man op i det man kalder et 'før-begreb' – det er sådan som det ser ud lige foran min egen næse, og umiddelbart for dem der tilstede, der tager man ikke kun det *fænomenologiske*, det man kan få øje på i feltet, man tager også de *teoretiske konstruktioner* man har for de ting man får øje på. Så får man sådan et meget stort før-begreb. Det er *de* koncepter vi har prøvet at få en dialog med kommunen om. Og de koncepter, altså før-begrebet, de indeholder jo vores egne præmisser, og det er faktisk grunden til, at vi lader folk ryge tjald, eller at vi lader folk slås på en anden måde, eller at vi forholder os til hårde stoffer på den måde som vi gør. Vi har vore grunde til det. [19]

I1: Vil det sige, at I i meget stor udstrækning har udvekslet brugernes 'livsverdenshistorier' med kommunen, for på den måde at fortælliggøre overfor dem, at det er altså fordi at brugerne er i dén eller dén situation, med dét og dét handlerum, at vi er nødt til at skabe den her kultur omkring dem?

K: Ja, og de her personer kommer jo netop fra andre steder som systemet priser, og synes er det rigtige, så hvis man vil holde fast i dén måde de fungerer på, indenfor psykiatrien, med den kliniske diagnose fra oven af, og kæft, trit og retning osv., så skaber de automatisk nogle unge der ikke kan hjælpes dér, og hvad vil man så med dem? Skal de bare gå i hundene? Hvis ikke de gør stads af sig, så får de lov at gå i hundene, men fordi at vi samlede på ét sted hele

tiden, og brokkede os, og naboerne altid var forstyrrede af os, så blev vi ikke glemt. [20]. Så var de nødt til at finde en løsning det, også i og med vi ikke gik under, så var de nødt til at forholde sig til det. Og der er jo kommet mange krav igennem årene, f.eks. at 'nu skal I rydde lokalerne om natten, ellers vil vi ikke forhandle med jer', sådan var det også senere: 'I kan ikke få støtte så længe I bor et sted hvor I kan blive smidt ud af husejeren, og som er brandfarligt', husejeren smed os ud, brandvæsenet smed os ud, så sagde kommunen at så ville de bestemt ikke forhandle med os, når vi bor ulovligt. Det kunne vi ikke forstå; problemet var der jo lige meget om det var lovligt eller ej! Og det er ud fra tydeliggørelsesmetoden, i stedet for at vikle sig ind i én eller anden snedig konstruktion, hvor vi skjuler lidt, og giver lidt for at komme igennem til hinanden – man skal vide man er oppe imod et system, og et system føler ikke.

11: Det er altså noget med at være vedholdende, og hele tiden komme igen og igen og igen?

K: Ja, der var tidspunkt hvor der kom en ny borgmester, og der klagede vi over kommunens vurdering fordi vi syntes de i porten modarbejdede os, og den nye borgmester tog sagen til efterretning, og åbnede vores sag, og senere, da han så sad som socialborgmester og ville hjælpe os, så havde han nogle embedsmænd, som sad og manipulerede med vores tal, fordi vi havde svært ved at finde et nyt sted som var lovligt, og før det, så kunne vi ikke få penge. Samtidig sad dem på kommunen, der skulle hjælpe os med kontakt til kommunen, samtidig sad de, og havde også interesse i at lave noget der lignede et lille Gaderum, men de havde ikke pengene til det. Så dér der 2 embedsmænd, de begyndte så at lave indstillinger til det politiske niveau der handlede om Gaderummet på den en side, og deres problemer og vore problemer, og ville de lave et alternativt projekt. Såfremt at gaderummet ikke fandt et sted inden den tid, så ville de gerne have at alle midlerne fra Socialministeriet skulle bruges til deres eget projekt – det gik lige pludselig op for os, at de sad og lavede sådan nogle ting, og det klagede vi selvfølgelig over, at dem der sad og skulle hjælpe os i kommunen, de forsøgte at stjæle vores egne penge. Så skrev vi til Socialministeriet og spurgte om de dér penge vi ikke kunne få udbetalt, hvis penge var de egentlig: Gaderummets eller kommunens? Og så fik vi svar fra Socialministeriet, at det var Gaderummets. Og så trak de der to personer næsen tilbage. Og så gik det lige pludseligt meget hurtigt det hele.

11: Så det blev et vendepunkt?

K: Det var vendepunktet – det var i 2003 tror jeg – men det har bare været én af de mange sten i vejen vi har mødt. Altså, de ville lave et projekt for nøjagtig den samme målgruppe, men hvor man ikke måtte ryge hash. Og det kan man jo godt sige når man sidder øverst i kommunen, at man vil lave et sted for sådan nogle hashomaner, men det var bare aldrig gået i praksis. Det er så blevet til noget alligevel, men det gør ikke rigtig stads af sig det der center der – de har så fået pengene fra anden side.

12: Kan man sige, at trods alle de her sten og bump som de snakker om, har I så bibeholdt mange af de frivillige aspekter, selvom I på papiret er en del af systemet? Så kører I stadig efter frivillighedsprincippet?

K: Ja, det må det jo som sådan gøre, når man har en åben dør, og alle i udgangspunktet er lige, ud fra den funktion som rummet giver – det er jo ikke alle i huset der som sådan er lige, men alle rum i huset har en bestemt funktion, der hænger sammen med andre funktioner, og i de rum er man lige. Alle er lige ned i 'det sorte' [et rum der forbinder Gaderummets computerafdeling og køkkenen, hvori der står et stort mødebord, og hænger en tavle], det skal køre på de præmisser at det har en funktion. Så er man nødt til at have sådan et brugerperspektiv, og så viser det sig også når man kigger på behandlingen indenfor psykiatrien, man kan næsten tage det for pålydende ikke, at når de gør sådan og sådan,

så skal man for guds skyld gøre det modsatte. De har jo tit det der med, at når man kommer, så har man det skidt, så skal man have medicin for at falde lidt ned, men det som man kommer fra, den kæreste man har, den familie man har, den er sikkert en del af problemet, for hvis de endelig kommer for at hjælpe, så er det for at kritisere selve overlægen, og blande sig – så man skære tit ned i psykiatrien, og siger at de indlagte ikke på have kontakt med deres kæreste eller familie i én eller anden grad, fordi det forstyrre behandlingsprocessen. Sådan er det også i meget psykoanalytisk terapi, man opererer med et ydre forhold mellem klienten og klientens sociale liv: Det oplever vi som helt forkert, tværtimod så ligger der en masse ressourcer i folks social netværk – det kan godt være de er en del af problemet, men der jo en del af det problem der skal løses. Så vi har valgt den totalt åbne dør, og alle der kommer for at besøge – og også folk der kommer for at drikke - dem opfatter vi i huset som en ressource. Det opleves som en gave for huset, at man har lyst til at komme, fordi man jo har noget at bidrage med, og det har man jo altid, når ikke man skal skrue sig sammen på en eller anden måde for at vise at man kan noget, så har vi altid noget at bidrage med, også selv om man er flad – så kan man bidrage med det! Det er i modsætning til andre steder. Det kan forklares ud fra at vi ved hvordan det foregår i psykiatrien, men det kan også forklares ud fra en anden side som hedder, at hvis man skal have et sted der fungerer, som helhed, altså både som arbejde og hjem, så skal der selvfølgelig være åbenhed for alle, for alle mulige gæster der kommer. Det der har været spændende i det på længere sigt, det er at nogle af de kategorier vi arbejdede med i starten, hvor vi jo ikke havde begreber for det her nye område, psykosocialt og sociologisk, de begreber vi hen ad vejen har udviklet og er endt op med, de begynder nærmest sådan at få liv, det er enormt spændende. F.eks. to store begreber der hedder 'person' og 'kollektiv', og 'omverden' som det tredje begreb, altså det er tre begreber som går igen i husets seneste rapport, 'projekt indre lænke', og jeg ved sådan set ikke hvordan de er kommet til at skrive igennem det, fordi jeg har ikke haft ret meget med det projekt at gøre, andet end jeg satte den i gang, men det er sådan et koncept fra min side, som de så er kommet til at skrive igennem. Og det kan de fordi det ligger i huset, hvordan man forholder sig som person til noget der ligner et kollektiv.

II: Skal man se det som 3 cirkler indeni hinanden, hvor personen er inderst, omgivet af kollektivet, der så igen er omgivet af omverdenen?

K: Nej, det er 3 led, hvor kollektivet er en del af et større område, og hvor personen er tilknyttet kollektivet – så er der lidt strid om man skal kalde det 'virkeligheden' eller 'omverdenen', jeg er nok mest tilbøjelig til at kalde det 'personkollektivet' for det er altid konkret, og der er jo mange kollektiver til stede, der interagerer med andre kollektiver på forskellige typer af niveauer, i samme virkelighed. De kunne skrive som de gjorde fordi huset har den struktur. Oprindeligt, så var det et forsøg på at bringe nogle af kategorierne fra den kritiske psykologi videre, grundkategorier omkring selve mennesket, grundkategorier for den historiske proces, men man manglede nogle grundkategorier for den enkelte persons sociale liv, ikke kun biografisk. På dét punkt har vi brugt en masse begreber, og de er så begyndt at få selvstændigt liv i huset –

II: Så man kan sige det egentlig er komponenter i handlerummet?

K: Det er komponenter i handlerummet, ja, jeg blev selv overrasket over da jeg så rapporten, at de havde brugt nogle af de der koncepter, som har været i huset i mange år, og som de egentlig ikke kender, for de fleste af dem der har skrevet rapporten har ikke været her mere end et år eller to, og de fleste af dem de er faktisk studenter. Men det tror jeg skyldes, at man skriver ud fra den praksis man kan se, det er da enormt spændende. Så de dér ekstremt store abstraktioner, som i

starten ikke fangede noget, og man kunne diskutere i *måneder* hvad der var dét dér begrebs status, om det var analytisk eller ontologisk, så nu her bagefter, at kunne se de der modsigelser i ren form, det er enormt spændende.

II: Det må da også være bekræftende at kunne se, at begreberne ligesom er 'sivet igennem', at dine ideer og tanker pludselig står frem i noget nogen andre har skrevet, at det har fået sit eget liv?

K: Ja, ja det er fint, for så kan man også begynde at gøre den praksis vi har til genstand for erkendelse. Dvs. man kan stille sine problemstillinger op på en helt ny måde, i modsætning til i starten og et langt stykke hen ad vejen, hvor man stiller sine problemstillinger ud fra, at man ved at *de andre de gør*, det er ikke godt nok, altså, man stiller sine problemstillinger sådan nærmest med en pol, men nu står vi med en mulighed for, at vi *ud fra vores egen praksis* kan stille mål op. Og det er jo den drømme-position, som jeg har drømt om...

II: Qua det du siger der, hvor ligger så de fremtidige udfordringer for Gaderummet?

K: Altså, der ligger et projekt og venter i huset. Altså, 'projekt indre lænke' tager jo kun fat på selve Gaderummet, og dem har været boere i Gaderummet, hvor nogle få af dem har taget imod psykologisk hjælp, men det har ikke været det centrale. På den anden side, så har vi forløb der strækker sig over 5-10 år, hvor kroppen er inddraget, dét mangler stadigvæk at blive samlet op på, og det er bare SÅ omfattende, jeg ved ikke rigtig hvordan vi skal gøre det. Dét oplever jeg er den næste udfordring, at give et blik ind i det psykologiske arbejde, i det terapeutiske arbejde, så andre kan arbejde på det område også.

II: Og det er både indholdsmæssigt og økonomisk at I skal ud og finde –

K: Det er mest indholdsmæssigt, altså, nu er det gjort på den lidt særlige måde, at næsten alt af mir ender med at jeg bruger en tavle i forløbet, når vi sidder og snakker, **det har jeg lært mig selv, at man kan tegne problemstillingen, ligesom man kan tegne strukturen, menneske, person, kollektiv, så kan man tegne en problemstilling i terapiforløbet**[21]. Så næsten enhver samtale der er af de der halvanden til to timers forløb, de har en tavle der er tegnet af sammen med ordene, og de tavler, de spejler ikke helt dét der er snakket om, men de er lidt et pejlemærke, altså bare det at få et overblik over de tavler, det vil gøre det muligt at få et overblik over nogle af de typiske arbejds-koncepter som vi har. Så i stedet for det der med at en psykologgruppe sidder og tolker og tyder og fastlægger hvad den anden lider under, så har man allerede nu en tilgang til jeg ved ikke hvor mange 1000 tavler det er, hvor de samme problemstillinger er forsøgt anskueliggjort, som forsker og som medforsker. Jeg skal prøve at vise jer engang - [Kalle henter en mappe med tavler, og viser os nogle eksempler, og forklarer hvordan det både er ham selv og klienterne der tegner på modellerne, hvordan de kan udmønte sig i én stor model eller flere små, hvordan man kan følge udviklingslinjer, og hvordan hver enkelt tavle repræsenterer et koncept man kan bruge til at åbne et givet felt med, og hjælpe klienten til at se sin problemstilling udefra, i stedet for at være identisk med den, red.].

Det oplever jeg, det er dén fremtidige udfordring som huset står overfor. Og så ved jeg der er ved at blive søgt penge til at kigge på det, men hvis ikke det bliver gjort ud fra at alt det arbejde der er lavet i huset, så bliver det sådan lidt [...], så jeg vil meget gerne have, at de her tavler, på en 4-500 langvarige forløb, dem vil jeg gerne have ind, for at kunne teoretisere og arbejde på en doktordisputats, men det tager jo mange, mange år, og det er jo slet ikke mig, men det vil jeg drømme om en dag at kunne gøre, fordi så ville det være nemmere for andre med kritisk psykologisk interesse, at se, jamen, man *kan* arbejde med den kritiske psykologi i praksis, også overfor folk der er psykotiske. Men dét at trække sig tilbage og sidde – så skal jeg jo sige fra til nogen andre, og hvor går de så hen?

I1: Lige et sidste spørgsmål: betragter du dét at I har fået støtte som en midlertidig sejr, altså, er det fortløbende kamp for midler, som vil gentage sig hver gang I har et projekt der skal bruge noget ekstra?

K. Altså, de midler vi har fået, de svarer nærmest til et hold-kæft-bolsje, altså, vi har fået et hus ikke, men vi har ikke midler til at give folk mad, vi er næsten nødt til at sige til folk, 'gå ud og stjæl', vi får jo lidt under 4 millioner om året, og vi har brug for 6, for bare det fungerer nogenlunde tåleligt, så hvis vi ikke får penge i løbet af kort tid, så ryger maden, eller avisen eller transporten, og så har vi bare huset tilbage, og det er jo et meget fint hus, men det vil så give en ny situation; vi har prøvet mange gange at være flade sammen, ikke, det har vi prøvet mange gange, men vi oplever at den krise vi står foran nu, som meget voldsom, og meget stor, for vi mangler 2 millioner for at kunne give mad, og undgå at bede folk om at gå ud og stjæle.

I1: Da du sidste år mødte op på studiet og fortalte at I havde fået offentlige midler, opfattede jeg det som en noget af en milestone for jer –

K: Det er det også, det er det også –

I1: - men i forhold til fremtiden, så er I stadigvæk i en proces, og du anser jer stadigvæk for at være en græsrodsbevægelse, med al den frihed man næsten kan forestille sig indenfor jeres principper, men skal man så se det som at kampen fortsætter, at I vil blive ved med at skulle rende kommunen på dørene og prøve at få øget jeres ydelser for at køre projektet videre?

K: Altså dén kamp, den fortsætter helt konkret, den økonomiske, fordi vores vilkår er ikke gode nok. Og så ligger der altså også den anden mere indholdsmæssige kamp, hvor vi kan sige, at mange af dem der søger os, de burde få den hjælp de har behov for dér hvor de er, hos den psykolog de har gået hos, hos den psykiater de har været hos, og på den måde, så ligger der en stor faglig og politisk opgave i, at vi fremmer den teoretiske tilgang vi har sådan så den bliver mulig at bruge for andre [22], i stedet for at vi kan konstatere at både psykiatere og psykologer producerer skæbner som vi skal gå ind i, Gaderummet ikke... det kunne jeg godt tænke mig, at de skete, at den dér såkaldte standardiserede behandling, den er nogen gange ikke til at skelne fra kvaksalver-behandling, altså, der et sted i København som er autoriseret og som får statsstøtte, men som systematisk producerer kunder til os, selvom de bruger en autoriseret indfaldsvinkel, nemlig den psykodynamiske. De producerer systematisk folk der er på røven, og jeg kan godt fortælle hvorfor vi tit har klaget over den institution, der sker bare ikke en dyt, fordi man har metodefrihed, f.eks. hvis man bruger en psykoanalytisk tilgang til unge, sådan bare 'fra-oven af' til at starte med hvis de har problemer, og får man ikke undersøgt om de har været ude for krænkelse i forvejen, dvs. måske bare et overfald, eller hvis de er blevet voldtaget, hvis man ikke får undersøgt dét først, så kører man dem direkte ud i psykiatrien, det er det vi ved. Hvis man har som kvinde, det er typisk kvinder, nogle grumme ting i sin bagage, en voldtægt man måske ikke har fået snakket om, så det ligger der som et eller andet uspecifikt, så går man til en psykolog med sit uspecifikke ubehag, og hvis man så ikke først får undersøgt om der er disse her former for krænkelse, og de står meget klart i bevidstheden, og man glemmer det, så betyder, at man fra psykologisk side pådutter den anden en forståelse af, at det kan godt være du har det som du har det i dag, men hvis nu at dine første 6 år havde været bedre makker, så ville du have haft det anderledes, og jeg vil som psykolog prøve at hjælpe dig med hvilken fase du sidder fast i, 2. eller 3. eller 4. år - hvis man gør det, og springer de andre over, så får man indirekte et vink fra psykologen der hedder at hvis bare du havde

haft en bedre barndom, så havde du selvfølgelig kunnet tåle at blive voldtaget, selvfølgelig kunne du tåle at miste din mor, så får man det dér, at det er ens egen skyld at man har det så skidt, man kunne bare ha' sørget for at have en bedre barndom; - der er mange der knækker på den, og som næsten af psykologen bliver kørt direkte på den lukkede, og så siger psykiateren til psykologen, at 'du har behandlet en der har været sådan lidt småpsykotisk i et helt år, du skulle være kommet med hende med det samme!', og det der er sandheden i det, det er, at dén psykolog pga. en begrænset tilgang har været med til at til at give klienten skylden for sit eget...og det er autoriserede former for behandling, det er ikke fra det grå terapimarked, det er derfor jeg nogle gange kan blive så harm, når Psykologforeningen er ude efter folk på det grå terapimarked, selvom de laver utrolig meget lort ikk', så foregår der lige så meget lort, og måske mere, blandt psykologer...

11: Men går du aktivt ud og snakker med folk om det her? Render du dem på dørene i Psykologforeningen, og går til kommunen -

K: Dét har jeg jo gjort i mange år, også i Psykologforeningen, så da de begyndte at censurerer mine indlæg, selv om de selv har bedt om dem, så gad jeg ikke dét. Jeg havde en lang periode hvor jeg skrev meget i Psykolog Nyt, men så begyndte de at censurere mine ting, så droppede jeg at skrive, jeg gad ikke skrive noget de smed væk selvom de opfordrede mig til det . Og så begyndte jeg at skrive under 'Meddelelser', fordi så var jeg sikker på de ikke [...] - men så begyndte de også at censurere mine meddelelser, hæhæ [vi griner], det er en del år siden, og siden har jeg ikke rigtig forholdt mig til det...

11: Nå, men skal vi til at slutte?...

K: Ja, lige et øjeblik, jeg tror jeg har en aftale om 5 minutter, men vi kan sagtens snakke en anden dag, senere hvis det er...

12: Det har i hvert fald været rigtig spændende, det kan være der kommer noget når vi nu har fået transskriberet, noget som vi godt lige vil snakke 5 minutter om...

11: Men 1000 tak for din tid nu her, og - [cut].

Bilag 2.

Interview m. Anne Marie

Transskription af interview med ansat i Gaderummet

Regnbuen.

I = Interviewer

I1: Marianne S. Thomsen, I2: Signe Nielsen

A = Ansat

I2: det som vi hovedsageligt har tænkt os, og det som vi arbejder ud fra, det er den der med at være et frivilligt projekt, eller et projekt som ligesom må søge fonde og sådan noget, som vi også kan læse at i har gjort og så at gå til at få nogen penge fra staten og om der så ligesom kommer nogen ændringer. Både på det administrative plan, men også om det siver ned på det praktiske plan.

A: som det var, jeg kan starte fra en ende af, som det var da jeg startede med at arbejde i gaderummet for 2 år siden. Der var vi sponseret, eller hvad man siger, der havde vi nødbestillinger. Jeg er ikke helt sikker på hvor fra, men jeg mener det var fra socialministeriet, som vi havde et nødbudget fra, kombineret med Københavns kommune. Så det var sådan en tovejs finansiering som skulle genoptages år for år. så man en gang om året fik nogen penge og så skulle de søges igen, og det var sådan midlertidigt. Og det var ikke så mange penge og de var ikke sikre så vi skulle også hele tiden søge fonde. Så blev vi godkendt i foråret som selvejende.. øh i foråret 2005 tror jeg, som selvejende institution, og vi fik også lidt i forbindelse med at vi fik det nye hus som vi er i nu. Og har fået en fast bevilling fra satspulje midlerne på et vist antal penge.

I1: 4 millioner synes jeg Kalle sagde, og i vil gerne have 6.

A: ja, og det som det har gjort af forskel er at vi har, altså med at vi bliver en institution og vi har det her faste penge som vi får hvert år, så kommer vi også ind under nogen andre paragraffer i sociallovgivningen som gør at vi skal svare for embedslægen, med sundhedsfagligt tilsyn og med socialfagligt tilsyn og selvfølgelig brandtilsyn og alle sådan nogen ting. Og det har selvfølgelig nogen administrative konsekvenser fordi, øhm altså vores gamle sted ville aldrig være blevet godkendt. Men det betyder at der skal være en vis hygiejnestandart og der skal være tydelig skiltning omkring hvor brandudgangene er og hvor er oversigtsplaner og der skal bestilles nye ting og man skal tage stilling til at der kommer.. vi har uanmeldte og anmeldte sundhedsfagligt tilsyn hvor de kommer ud og kigger på stedet og ser om standarderne er i orden og det er selvfølgelig noget som tager tid, fordi man skal afsætte tid til de her møder og man skal afsætte tid til at evaluere på det og afsætte tid til at rette op på eventuelle fejl og mangler eller hvis der er noget som skal gøres, så.. [1a]

I1: er det der hvor man kan sige der måske er sivet noget igennem, fordi der er brugerne vel også nødt til at være med i nogen af de der ting, der er nye pligter måske forbundet med at man skal gøre rent på en

anden måde, mere struktureret, eller hvad ved jeg, at man skal.. altså har det på den måde sivet ned i hverdagen tror du?

A: altså, jeg vil sige at der er kommet flere sedler

II: ja

A: men det er også.. det er svært at skille helt præcis hvad der skyldes at vi er et nyt sted og et større sted end det vi var før og hvad der skyldes at vi er kommet på en fast ordning. Det har jeg i hvert fald svært ved at skelne og det tror jeg også mange har, sådan er det det ny sted eller er det de nye regler som gør det. Fordi det at det er et meget større sted gør også at vi bliver nødt til.. altså vi ser ikke.. det gamle Gaderum, der var vi i et rum alle sammen, så det var lidt lettere at råbe folk op fordi alle gik forbi hinanden hele tiden. Og det var ikke så stort så man kunne ikke gemme sig i et hjørne og hvis der var en tjans der ikke var blevet taget var det meget tydeligt fordi man var alle sammen i det samme rum, så man kunne godt se hvis der ikke var blevet fejlet og man kunne også se hvis opvasken ikke var blevet taget fordi man gik forbi den hele tiden.

II: ja

A: Det gør man ikke så meget i det her hus fordi det er større og der er flere rum og flere døre der kan lukkes, så derfor skal man gå meget mere rundt for at opdage om der mangler noget. Men selvfølgelig, det at der er nogen flere krav til brandmateriel og til falck-kasser og til rengøring og sådan gør selvfølgelig at vi bliver nødt til... det er selvfølgelig noget vi tager op sammen med brugerne fordi at vores møder er åbne.

(pause)

A: Men altså med hensyn til rengøring og sådan noget, som der så er kommet et ydre tjek på, kan man sige, som kommer ind og ser om det er okay, det bliver vi selvfølgelig nødt til at køre det lidt strengere. Folk skal tage deres tjanser og der er det stadig de samme konflikter der er som var for to år siden med at folk ikke tager dem og man skal "kom nu" og det kan være rimelig problematisk og der er selvfølgelig også den gruppe mennesker som er her, som det kan godt være meget og gøre de der ting. Og det kan man nogen gange som udenforstående, eller som ikke bruger, tænke okay hvor svært kan det være og vaske op i en uge, men det kan være meget svært. Men både fordi huset er større og derfor kan nå at samle mere skidt, men også på grund af at vi har nogen nye standarter vi skal leve op til, så er vi også blevet nødt til at sådan noget som at vi for eksempel arrangerer hovedrengøring, som vi prøver at have en gang om måneden. Hvor folk skriver sig på og der er en medarbejder med og de simpelthen tager og vurderer hvor er der rigtig meget beskidt og vi trænger til at tage for eksempel køkkenerne i bund eller der skal vaskes vægge ned eller komme ind i hjørnerne. Og det havde vi ikke i det gamle sted.

II: der var det ad hoc eller hvad? Man gjorde det når det ligesom faldt for?

A: altså der var tjanselisterne som kørte som de nu engang kørte, men øh.. og selvfølgelig ind imellem blev der taget nogen ryk fordi der simpelthen var blevet for meget, men der havde vi ikke, hvad skal man sige, den der udefra faktor som hang over at vi skal leve op til et tilsyn, at vi kan blive lukkede hvis der ikke er

rent nok. Så det var på en anden måde, det var på mere frivilligt basis at man ligesom kunne se at okay nu sejler det hele, nu rykker vi lige og man lige fik fat i nogen som var der og sagde vi bliver.. i bliver nødt til at feje, eller vi bliver nødt til at feje og gøre rent nu og jeg hjælper og så gik man ind, og det gjorde jeg også som studentermedhjælper, og kunne se okay denne der opvask kommer de aldrig i nærheden af fordi den er simpelthen for stor, så nu begynder jeg og så kom folk ligesom til. Så når man ligesom startede som kom andre og kunne se okay, hun er gået i gang så gør vi det også.

I1: så var det ikke så uoverskueligt

A: så det var på nogen andre præmisser, fordi der ikke var den der eksterne kontrolinstans som man vidste kom og det ved vi jo nu. Så selvfølgelig gør det..

I2: man kan sige at det som for noget andre ville sige nå ja men rengøring, jamen det er jo bare noget der hører med, men det er egentlig en større, hvad kan man sige, praktisk implikation, end man lige regner med.

A: i gaderummet, ja. Fordi det er svært at komme i nærheden af, når man har været hjemløs i et stykke tid eller hvis man aldrig har prøvet at have sit eget sted eller hvis man kommer fra sådan en kaotisk baggrund. Så er det ikke noget som bare ligger, at man gør det og det er også svært når man bor 30 mennesker i et hus på så få kvadratmeter alligevel. Og det der med at det er nogen andres tallerkner og det er nogen andres rod og tjanselisterne har altid været en konflikt i gaderummet (griner mens hun siger det)

I2: ja

A: fordi at folk skal mindes om at de skal tage dem og der er nogen der ikke kan finde ud af at tage deres tjans, men fordi at vi har fået den der kontrolinstans på, oplever jeg i hvert fald, at så er man mere obs. på det og det bliver taget mere ud og vi har arrangeret det her hovedrengøring som bliver gjort med jævnlige mellemrum hvor der er en ansat som har fået en liste med folk der har meldt sig til gerne at ville hjælpe med det, og så gør man det. Så det er blevet mere sådan planlagt.

I2: så man kan sige at det var det social-faglige, nej eller det sundhedsfaglige tilsyn. Hvad så med set socialfaglige tilsyn, hvad betyder det?

A: det betyder at vi har et ansvar for at for eksempel indberette magtanvendelse kalder de det og det er sådan noget som alle institutioner er... som kommer ind under de fælles paragraffer for institutioner generelt og især bosteder, for eksempel psykiatriske bosteder og sådan noget. Men fordi vi fungerer anderledes end de fleste andre institutioner så har vi ikke det samme, altså vi har ikke det samme, for eksempel hvis man skal ind på et psykiatrisk bosted så er der en visitation man skal igennem hvor man først bliver undersøgt og spurgt om og sådan og man skal igennem for at komme ind. Men vi har jo en åben dør, så folk kan bare gå ind og ud, så vi har ikke den der visitation. I forhold til socialfagligt tilsyn så har vi så vores database som vi har skullet rydde op i og få gjort i ordentlig stand, fordi det er så der vi skriver hvad der sker i folks sociale sager og vores rådgivning og hvor folk er og det er også.. altså vi har indberetningspligt, men det har vi jo altid haft. Men fordi, igen med den eksterne kontrolmyndighed der kommer ind over, uden at det nødvendigvis er dårligt, at det skal være mere tjekket, fordi de har.. altså vi skal være mere opmærksomme på at få skrevet alt ind.

I2: ja

A: fordi at de skal kunne se det

I2: ja, for det gør man jo også, jeg har i hvert fald været med til i hjemme plejen, hvis jeg havde fået tæsk af en eller anden så skulle jeg skrive det i den her separate bog som den her patient havde at jeg var blevet slået i dag og jeg havde så taget hans arm for at han ikke skulle slå mig, sådan nogen ting.

A: ja, og man kan sige, det var selvfølgelig også noget vi gjorde før, med at holde styr på, men da var det mere internt fordi vi havde hinanden at referere til, så der kunne det godt bare køre på at jeg kan huske at der skete det i sidste uge og så kommer der nogle eksterne krav til at hvis der er en der har et sår på benet så skal vi i princippet skrive ind at den og den har et sår på benet og at den og den person hjalp med at få det rensset og der blev gjort sådan og sådan. og det har vi ikke gjort før, så der er kommet større krav til vores afrapportering, ligesom...

I2: så det vil sige i gør det også, fordi du sagde også at det er sådan lidt formelt eller sådan lidt det skal vi principielt gøre. Bliver det gjort i praksis?

A: det er i hvert fald, det skal vi jo, ik, og det er vores mål selvfølgelig og det er en af de ting som er grunden til at der er kommet mere administration, altså... men det er også et spørgsmål om at få tingene til at fungere så Gaderummet stadig er Gaderummet, samtidig med at vi kan leve op til de krav udefra som der er, til at vi er blevet en selvejende institution.

I2: det er vel også en balancegang?

A: det er det. Det er også det vi kæmper med i forhold til det der med at gå fra at være et autonomt sted, eller hvad man sige, selv-dannet græsrods sted til at blive offentligt anerkendt og lovligt, helt lovligt, og sådan være en institution. At der ligger nogen ting i stadig at bevare Gaderummet, med Gaderummets principper, samtidig med at det skal kunne fungere inden for reglerne i de rammer der er sat udenom. Og det er selvfølgelig... og det er også godt for... jeg synes personligt at det er godt at vi skriver mere ned, for det gør det lettere for nye medarbejdere ind i, at de kan læse i sagerne hvad der er sket og når man er så mange der arbejder på forskellige tidspunkter og går og kommer, at man kan holde sig orienteret om brugernes situation. Så samtidig med at det lidt er noget som også er blevet tilskyndet udefra så er det også noget vi kan bruge indefra.

I2: ja, det bliver et værktøj på en eller anden måde.

A: ja, men det er da helt klart en af grundene til at der kommer mere administration i at man sådan skal tage stilling til de her ting. Og så for eksempelsådan noget som magtanvendelse fordi at man skal indrapportere hvis man har brugt det og sådan, og det har vi ikke rigtig sådan tænkt på, på den måde, før, men det skal man jo.

I2: hvad er magtanvendelse?

A: det ville være... altså sådan.. det lyder, jeg synes det er et meget ubehageligt ord.

I2: ja det er nemlig

A: (griner) og det lyder slemt ikke

I2: ...som da jeg skulle forklare før hvis der var en der havde slået mig og jeg havde holdt hans hånd, det er en ubehagelig..

A: men det er det der med at hvis vi flytter nogen fysisk, altså og det gør vi jo indimellem når der er nogen der er meget fulde eller knalder helt ud nede ved mødebordet og råber op og forstyrrer så bliver man jo sådan fysisk, nu skal du gå et andet sted hen. Og det skal vi faktisk rapportere og vi har ikke helt fundet en måde vi kan gøre det på endnu fordi vi har ikke tid til at gøre det hver dag. Så har vi haft sådan nogle modeller på bordet med kan man gøre det en gang imellem, altså hvor man samler op på i slutningen af måneden hvad er der sket, eller sådan. og det er ikke helt kommet til en, altså vi har ikke helt fundet en måde hvor vi kan gøre det ordentligt på endnu, hvor det er muligt for os at gøre det på en ordentlig måde i forhold til hvordan Gaderummet er og hvordan vi er og hvad der er tid til og hvad der er arbejdskraft til, for meget af det handler også om at vi ikke er nok hænder til at løfte de opgaver her egentlig er.

I1: hvad bruger de det til, altså hvorfor skal de egentlig vide hvornår der er blevet flyttet en inde fra møde bordet og..

A: det kan jeg ikke svare på (griner)

I2: hvem er det der kan læse det? Altså ville jeg kunne gå ind og læse det hvis jeg ville?

A: jamen, altså de der rapporter som kommer for socialfagligt og sundhedsfagligt tilsyn de er jo offentlige, de ligger på alle institutionerne. Også det, jeg ved ikke om kan huske men de plejehjemssager der lige har været i Københavns kommune, det var jo netop også de der tilsyn, de offentlige tilsyn. Og det er jo deres rapporter og dem kan man jo bede om ved at søge aktindsigt i, eller man kan få dem tilsendt hvis man er interesseret i det og det er for at finde ud af hvad der foregår og også for at kunne afsløre eventuelt magtmisbrug.

I1: ja

A: altså det er lavet som en, jeg forstiller mig det er lavet som en måde at sikre både ansatte og brugere på forskellige institutioner.

I2: så det vil sige når i først skriver det ind i jeres database så..

A: det er så derfra vi bruger det, altså når vi har socialfagligt tilsyn så får de, så kan de lave stikprøver, så får de lov til at se på en sag. For eksempel så åbner vi en eller anden person op og siger sådan her kunne det se ud, når der er sket noget, så gør vi sådan. det er for at tydeliggøre vores praksis over for dem og for at de kan se om vi forholder os rigtigt i situationen.

I2: var det noget der skete før?

A: nej for der havde vi jo ikke et eksternt kontrol.

I2: nej

A: selvfølgelig skete det, altså vi skrev jo ned og vi sagde jo til hinanden hvis der var sket noget. Men der var det internt at vi forholdt os til det, fordi vi ikke skulle svare til en ekstern myndighed på samme måde. Så selvfølgelig forgik det da, fordi det er da relevant at vide om der er nogen der har slået sig eller om der er nogen der er kommet til skade eller der er nogen der er kede af det meget for tiden og sådan. Så på den

måde er det ikke så meget anderledes, vi skal bare skrive det mere ned eller gøre det mere tilgængeligt for udefra kommende og det kræver tid.

II: hvad så med de der ting omkring hash og medicinering og sådan noget, er det også sådan noget hvor i igennem den kritiske psykologi har haft en lidt anden tilgang til det tidligere, men er det noget hvor du har set at der er sket en forskel eller?

A: nej, men altså Gaderummet har jo en åben politik og vi siger jo, altså åbent alle steder vi kan komme af sted med det, at vi tillader hashrygning og øldrikning her på stedet. Og det er et meget bevidst valg for at vi ikke kommer i klemme på det på et senere tidspunkt.

II: hvordan er det blevet mødt? Har i mødt nogen modstand på det eller?

A: ikke, altså det bliver kommenteret lidt, men ikke voldsomt meget. Det vi har haft problemer med dog er i forhold til medicin fordi vi jo prøver at holde antallet af brugere som tager medicin nede, fordi at man kan ikke være her og være stærkt medicineret. Så folk som kommer her på medicin, de kommer tit fordi de gerne vil hjælpes til at trappe ud af det og det gør vi [2a] . Det kan vi godt hjælpe dem med i nogen situationer, men som hovedregel så skal man ikke, altså nu taler vi selvfølgelig ikke medicin hvis du er epileptiker eller (griner) altså selvfølgelig hvis det er medicin i forhold til din generelle sundhedstilstand, som ikke handler om det psykiatriske så må man gerne tage det her. Men altså det er problematisk hvis folk for eksempel er på nervemedicin eller metadon fordi de kan sælge det videre, eller give det til andre. Og derfor er reglerne at hvis folk er på metadon så skal de trappe ud af det, med vores hjælp, eller hvis folk er på benzodiazepiner, dem kan man selvfølgelig ikke stoppe med fordi så får man det virkelig dårligt og det kan man dø af, så kan man ikke tage kold tyrker, så der hjælper vi også med at trappe ned. Så vi prøver at begrænse det fordi at erfaringen er at hvis folk tager en eller anden form for stoffer, som er receptpligtig, men stadig er kemi du indtager, så kan de godt finde på at komme til at dele det ud til andre og sådan noget. Og det er jo imod vores stof-politik. Det vi har af problemer i forhold til medicin, altså i den forstand at hvis nogen, for eksempel har vi haft nogen som har epilepsi her, eller nogen som har sukkersyge, som derfor skal have epilepsimedicin eller insulin, er hvordan vi skal opbevare det. Fordi, de vil tit gerne have hjælp til at vi har det på kontoret, så det ikke bliver væk, fordi det er dyrt medicin og de så kommer op og så får de deres daglige dosis, eller hvad man skal sige, hvis de har brug for hjælp til det. Det har vi haft problemer med i forhold til sundhedsfagligt tilsyn fordi at vi ikke må have det stående som sådan, så skal vi have et aflåst medicinskab det skal være i, med navn på og vi må heller ikke for eksempel have et glas hovedpinepiller og så give folk en hovedpinepille hvis de har ondt i hovedet. Folk må gerne have deres egne hovedpinepiller, men så skal der stå navn på dåsen og det skal stå i det aflåste medicinskab og de må ikke give nogen af deres hovedpinepiller til de andre brugere. Det har vi haft lidt svært ved fordi altså, en kodimagnyl ik' og folk har ikke råd til at købe dem selv og så har vi haft dem...

Forstyrrelse, der kommer en ind i rummet

A: og det er så et eksempel på en af de regler vi har lidt svært ved at efterleve fordi folk har ikke råd til at købe deres egen panodiler og derfor så har vi nogen og vi synes ikke at, vi synes det er for strikst ikke at måtte give nogen to hovedpinepiller fordi de har ondt i hovedet. Selvfølgelig holder vi da øje med at der ikke er nogen der går og æder dem hele tiden, fordi det er vi jo ikke interesserede i, fordi som sådan synes vi ikke at man skal æde medicin hele tiden.

I2: *men hvordan er det at være, altså i er jo, jeg ved ikke om man kan sige det sådan, men ved at man bliver støttet offentligt så bliver man også en, hvad kan man sige, på en måde en del af det etablerede behandlingssystem.*

A: ja.

I2: *kan man sige det sådan?*

A: ja.

I2: *at man så siger, men vi har faktisk en anden tilgang til det her end resten af det etablerede behandlesystem, som jo er, på nogen punkter, tvangsindlæggelse og tvangsmedicinering, hvis vi er helt ude i ekstremerne og sådan noget. Hvordan kan man køre den balance?*

A: det er jo også det som vi kommer i konflikt med. Altså vi har også, tror jeg... (siger et par uforståelige ord) vi har også et psykiatrisk tilsyn, fordi vi jo har sådan en mellemgruppe. Det er både hjemløse, men det er også folk som har psykiske problemer og nogen af dem er også psykiatripatienter. Så vi har også et psykiatrisk tilsyn, hvor at Henrik Rindum, som er psykiater ude på Hvidovre hospital kommer her og så kan vi snakke, om de brugere som er inde for psykiatrien men som også er her i Gaderummet, med ham, hvis der er nogen. Og de kan også komme og snakke med ham hvis de har nogle problemer.

I2: *er det noget nyt efter i er...?*

A: det er også efter at vi er blevet en institution eller hvad man kan sige, en selvejende..

I1: *ser du det som en berigelse eller?*

A: jamen altså, jeg tror det understreger en, altså med de der tilsyn, det er en understregning af de konflikter vi allerede har haft med at sige hvad Gaderummet er i forhold til det etablerede i citationstegn behandlesystem, fordi vi har nogen andre tilgangsvinkler. **Blandt andet med at være åbenlyst politisk funderet og psykologisk have en kritisk psykologisk tilgang ud fra subjektvidenskab og prøve at se folk på den måde og vi prøver at have en flad struktur og det er et kollektivt hus og det er et brugerstyret hus og vi har åbne måder og åbne regnskaber og brugerne kommer ind på alle mulige planer [3a].** og vi prøver også at få dem og sådan. Så det er et komplekst hus og være i og derfor er det svært at indgå i det, hvad skal man sige, i de etablerede regler, så derfor kommer vi selvfølgelig i konflikt med dem. **Men vi tager konflikterne når de er der [4a].** og derfor, det er også derfor vi er åbne omkring vores politik omkring hash, men også samtidig siger jamen vi tillader ikke hårde stoffer. **Og så tager vi debatten når den kommer og så må vi debattere med de der forskellige myndigheder der er og prøve at finde en måde hvor vi kan forhandle os frem til at vi stadig kan være der i det der, i de regler. Og det er sådan det, vi er i den proces kan man sige, hvor vi går fra at være autonome til at være selvejende og det tager altså en masse diskussion, brevskrivning og frem og tilbage [5a].**

I2: det kunne for eksempel være at give ham psykiateren fra Hvidovre lov til at komme her og, eller lov til..

A: men det var så et krav, så det er vi selvfølgelig gået med til. Men at finde ud af hvordan har vi de her møder, hvad skal du, hvad er din funktion når du er her i Gaderummet og også for ham at finde ud af, fordi han kommer fra en helt anden arbejdsituation, han kommer fra en arbejdsituation hvor personalet holder lukkede møder om patienterne og så går de så ud bagefter og snakker. Vi holder åbne møder, vi sidder nede ved fællesmødebordet når han er der og alle kan komme forbi og sætte sig ned og kommentere hvad han siger og alle har ret til at kommentere det [6a]. Og nogen gange så har han været til møde og så, Henrik Rindum kan så godt klare det og sådan noget, han synes ikke det er underligt, og han synes det er fint nok og sådan noget. Men det der med at indgå, at vi har en anden struktur og det kan være ret svært når der kommer nogen udefra som skal være her, og det er fint nok og vi skal diskutere nogen ting, men så foregår det nede ved fællesmødebordet i et åbent forum og det må de så forholde sig til at sådan er det her. *Så det her med at finde ud af hvordan skal et psykiatrisk tilsyn fungere i et sted som gaderummet, det har taget mange diskussioner frem og tilbage, om.. altså i forhold til hvad er Henrik Rindums rolle, hvad er hans rolle når han er her og hvad er vores rolle og hvad er det vi skal diskutere, hvad er det for nogen brugere. Skal vi diskutere deres medicin, skal vi diskutere om de skal være på medicin, kan du hjælpe dem med at trappe ud eller må du skrive recepter når du er her, sådan nogen ting.*

I: ja

A: Så sådan noget med at få defineret forholdet mellem de der ydre personer som nu skal være en del af Gaderummet og Gaderummet som helhed.

I1: det er simpelthen så spændende det møde der, og jeg tænker sådan om der er nogensinde, snakker i nogensinde på metaplan værdier og sådan noget når I ligesom får systemet ind og kommer som græsrodsbevægelse og man tænker jo meget græsrodsbevægelse det er meget sådan et sted hvor det opstår nye værdier og så bliver de sådan sluset ud i samfundet, nogen gange over mange mange år ik' og pludselig så bliver det en almindelig norm. Føler du også at det på en måde er en rolle som stedet her har at.. har du nogen gange en fornemmelse af at de der, der kommer og repræsenterer systemet går hjem og tænker det var lige godt satans det var alligevel spændende eller godt eller en succeshistorie eller et eller andet som, hvor man kunne forestille sig at det kommer videre?

A: ja, det har jeg helt klart en oplevelse af, altså jeg synes ikke det er negativt med de her tilsyn, for jeg synes de mennesker som kommer ud er meget søde og ikke fordømmende. Vi var meget bange for det i starten, tænkte okay hvad siger de der to sundhedsplejersker når de kommer her ind. Altså kommer de til at få et hjertestop eller løbe skrigende ud eller sådan, fordi man kommer ind og jeg kan godt prøve, jeg prøver sådan nogen gange at huske hvordan det var første gang jeg trådte ind af døren i Gaderummet ik', det er virkelig kaotisk. Men jeg synes, med tilsynene har vi et rigtig godt samarbejde fordi de meget er sådan okay, men hvad er det for et sted vi har med at gøre og de kan godt se at man ikke kan komme Gaderummet ind i paragraf et eller andet og de kan godt se, vi falder også mellem paragraffer i virkeligheden. Så vi skal sådan, vores sundhedsfaglige tilsyn må efter reglerne for et plejehjem fordi der

ikke findes nogen andre boformer lige som Gaderummet, fordi vi er ikke et psykiatrisk bosted og vi er heller ikke et herberg, vi er sådan en blanding mellem værested og boform og sådan, vi falder sådan lidt imellem. Så de har måtte gå ud fra reglerne for plejehjem, men de kunne jo godt se at vi kan jo ikke, vi er jo ikke et plejehjem.

I2: nej

A: så derfor kan man heller ikke følge det til punkt og prikke, så jeg synes at vi har et meget godt samarbejde med dem. Og de kan også godt se at okay, men det her kan man ikke bare putte ind i den der form og det fungerer faktisk ret godt som det er og de prøver og vi prøver. Og de er sådan.. de kan godt.. de her mennesker kommer ud, folk synes godt tit de kan se okay, hvad er det for.. de prøver at se hvad er det for et sted vi er og så må vi forholde os til reglerne i forhold til det her sted og hvad kan vi som medarbejdere gøre og hvad kan huset. Hvad kan huset i det hele taget? For selvfølgelig kan vi ikke være plejehjem, det er vi jo ikke. Så jeg synes der har været sådan plads til at man har kunnet sådan sige okay her er vi og her er i og hvad er det vi skal nu og prøve sådan at nærme sig lidt hvad kunne i godt tænke jer at vi gør og hvad kan vi byde ind med at kunne gøre.

I2: så det sådan en gensidig påvirkning hvor man kan sige at i giver måske noget ud i, som folk som kommer fra det etablerede behandlesystem kommer og oplever her som de måske hiver med videre eller i hvert fald har nogen tanker omkring, men at i også via nogen krav skal have noget af det ind. Altså så det bliver sådan en gensidig påvirkning, eller hvordan?

A: altså jeg synes meget, altså det er især med de der tilsyn du bliver ved med at vende tilbage til, fordi det er ligesom det jeg har oplevet som værende den største forskel fordi det er den her kontrolinstans som kommer udefra og skal ind i Gaderummet og som vi troede ville blive et kæmpe problem. Eller vi var i hvert fald som medarbejdergruppe ret nervøse for hvordan det skulle gå med det. Og så synes jeg at det har været positivt fordi at det netop kunne lade sig gøre at have denne her pingpong og de godt kunne se stedet, vi var bange for at de ikke kunne se stedet men ligesom kun kom med deres bog og så med sådan en tjekliste og så kunne sige: "tjek, minus, tjek, minus" og så fik man sådan en eller anden i skal få rettet op på det her til næste gang. Men at det faktisk er til at snakke med og de også tager i betragtning hvad for nogen muligheder vi har, altså for der er også nogen ting vi ikke kan leve op til, for det er fysisk umuligt for os eller sådan noget. Og det synes jeg er fedt, har været fedt at opleve, så på den måde at samarbejdet kan være et samarbejde og ikke sådan en, nogen der kommer ind og siger nu skal i gøre sådan og sådan og sådan. fordi så ville det blive meget mere problematisk end det har været. Men vi samarbejder med mange forskellige instanser. Vi samarbejder jo også, fordi vi jo varetager brugerne sager og går ind og repræsenterer dem, for eksempel over for psykiatrien. Men det har så ikke så meget med os at gøre, gående fra at være selvstændig til selvejende institution, eller hvad man skal sige. Men vi møder da hele tiden det etablerede system, de mennesker som kommer her er jo rimelig trætte af institutioner som sådan og psykiatriske botilbud og herberger og børnehjem og de har haft tonsvis af sagsbehandlere og plejefamilier og værgemænd ind over deres liv.

I2: når du nu siger det der med at folk de er trætte af alle de her ting, hvad er det det hedder, system-ting eller institutioner, hvordan tror du så brugerne de, hvad hedder sådan noget, de oplever at... oplever de, de her tilsyn? Altså nu snakker du om rengøringen, det er klart, det kan de opleve, der er et større krav til deres rengøring. Men oplever de det her?

A: jeg ved ikke i hvor høj grad de oplever det, altså, andet end at de oplever at op til at vi ved at der kommer tilsyn så er der sådan lidt mere hektisk aktivitet (griner) for at få nogen af de her ting som vi ikke har nået endnu klar fordi at det var noget vi skulle nå inden de kom næste gang. Og det er tit sådan noget som lidt ryger i baggrunden, at man skulle have købt nogen sæbedispensere til toiletterne så der ikke var håndsæbe, det er sådan noget som lidt ryger nederst på huskelisten i de daglige gøremål og så op til de her tilsyn, hvis vi ved at de kommer og vi har et anmeldt og et uanmeldt tilsyn om året eller sådan noget, så er der sådan lidt mere panik og folk som skal ordne alt muligt. Så på den måde tror jeg de oplever det, at op til tilsynene og når man siger okay der kommer.. når vi har haft de uanmeldte tilsyn så ringer de en halv time for og siger nu kommer vi. Og så når man får den og man så siger ud i rummet "tilsynet kommer om en halv time" så er alle brugerne (siger lyd) så bliver der ryddet op (griner) og lagt på plads og så er folk aktiverede på et halvt sekund, det sker altså ikke normalt så hurtigt. Så det er også et spørgsmål om at brugerne godt er klar over at hvis vi ikke lever op til de her tilsyn så bliver vi lukket og det har de jo ikke nogen interesse i. Så derfor er det også sådan lidt okay, nu skal der ske noget, men det er ikke.. altså, jeg tror ikke at de oplever det negativt.

I2: nej. Hvad så med sådan noget med at nu går man fra at før der skrev i ikke rigtig sådan ned og der var ikke rigtige sager og

A: i hvert fald ikke. Jo der var sager, altså det er bare blevet mere systematiseret.

I2: oplever de overhovedet det eller?

A: ja, det tror jeg, men det har også været på vej inden vi fik tilsynet, fordi at det også er faldet sammen med at Kalle han selv har bygget vores database, så det er også faldet sammen med at han også skulle finde en måde det virkede på, så der er blevet bygget om flere gange. Og det er så også igen faldet sammen med at vi så er blevet godkendt og det så har fået en form som kunne virke. Så mange ting er faldet sammen. Samtidig med at vi fik et nyt hus og samtidig med at databasen begyndte at fungere ordentligt så skulle vi også til at bruge det sådan, eller.. så vi har altid skrevet ned, vi har jo tonsvis af arkivmapper og sagsmapper fordi det er jo vigtigt at vi har de her ting. Men det er blevet fordelt ud på flere, altså at flere af medarbejderne deltager i at få scannet folks ting ind og det er blevet mere systematiseret og man skal huske at gøre det oftere. Det tror jeg at brugerne lægger mærke til på den måde at vi sådan snakker med dem og de skal bruge en eller anden information siger orv jeg skal lige ind og tjekke det og så logger vi os ind på databasen og åbner deres sag og finder de her informationer frem fra sådan en computer, hvor vi før skulle hen og have fat i en papirmappe som lå nede i en skuffe og det gør den stadigvæk, for vi har alting i tre eksemplarer tror jeg, så vidt det er muligt ik'. Så jeg tror da også at de oplever det, og tanken med databasen er også på et tidspunkt at den skal, den har ligesom tre niveauer, at det yderste niveau også skal være åben for brugerne sådan at de kan logge sig på deres egen sag fra en computer nede i stuen og kan se

om de oplysninger der står, altså hvis de selv skal bruge deres sagsbehandlers navn, de har glemt det og det står i sagen. Så de selv kan logge sig ind og finde de der oplysninger, men kun så kunne logge sig ind på deres egen sag .

I2: ja

A: og det mangler ligesom det sidste niveau i hvordan vi skal gøre det, så det er sådan, jeg tror ikke de oplever det som negativt, jeg tror heller ikke at de sådan tænker over det på den måde også fordi at mange af brugerne, altså der er jo en udskiftning. Så hvis man tager nogen af de gamle brugere, som er flyttet ud og er kommet videre og man viste dem databasen så ville de nok synes det var meget anderledes end da de var her, hvor alting var lidt mere analogt. Men man kan sige, fordi at udviklingen af Gaderummet som institution også sker sådan langsomt og i små bidder så dem som er der mens de små udviklinger sker lægger måske ikke så meget mærke til det, man skal måske have været væk i en periode før man kan se hvordan det er hoppet .. Det tror jeg også sådan lidt at vi som medarbejdere oplever, at man får introduceret nogen ting og så stille og roligt udvikler de sig i en retning og man kan ikke selv se udviklingen mens man er der, men for eksempel har vi haft en medarbejder som er kommet tilbage fra barsel her, hun kom tilbage i foråret og det var sådan hun kunne virkelig sætte fingeren på en masse ting som hun synes var underligt og hvorfor gør i sådan nu, fordi hun havde været væk på barsel og så var der sket en hel masse ting mens hun havde på barsel og så kom hun tilbage og så kunne hun stille en masse spørgsmål til det som vi andre kunne bruge til rigtig meget, fordi der kom en udefra og ligesom ikke havde..

I1: friske

A: ja, friske øjne. Men jeg tror der er mange ting i det altså.

I1: ja, men du kan ikke komme i tanke om en ting hvor der er kommet et eller andet krav udefra hvor i bare har måttet sige det vil vi ikke, det kan vi ikke, eller hvor processen ligesom er gået i stå fordi.

A: vi har mange af de der ting hvor vi er i diskussion og forhandling lige nu også med psykiatrisk tilsyn og altid en konflikt, ret ofte i hvert fald, fordi at vi prøver at støtte brugeren i at trappe ud af den her medicin hvis de vil, det skal selvfølgelig være noget de vil, det er jo ikke noget vi presser på dem. Men hvis de gerne vil trappe ud af deres medicin og tit gør brugerne det i hemmelighed og uden at deres psykiater ved det fordi at hver gang de prøver at præsentere det for psykiateren så føler de sig pressede til at fortsætte med at tage medicinen eller skifte til noget andet. Så vi ved tit at en bruger har været trappet ud af medicinen i lang tid og så når de så fortæller det til, prøver at diskutere det med den her udenforstående psykiateren, altså Henrik, som ikke er deres psykiater men prøver ligesom at sige hvordan kunne jeg sige det til min egen psykiater eller sådan noget, så prøver de at spørge ham til råds fordi han også er psykiater og der kommer det tit til en konflikt hvor han prøver bare at snakke medicin..

I2: ja

A: og vi snakker ikke medicin fra medarbejdernes side og så kan brugeren måske godt blive lidt fanget i det fordi der er sådan to modstridende parter som lidt nogen gange har svært ved at høre hinanden og hvor at man sådan nogen gange virkelig skal være opmærksom på at forstå det Henrik siger fordi han taler et helt andet sprog. Og han skal forstå hvad vi siger, så det er sådan lidt en oversættelse det skal sådan igennem.

Man skal nogen gange forhandle lidt og det er da helt klart en konflikt, fordi at vi synes generelt at mange er overmedicinerede eller de ikke har brug for det der medicin nødvendigvis. Eller man skal i hvert fald lytte til hvad de selv synes og det er måske ikke psykiatriens første bud på hvordan man skal håndtere de her mennesker. De ser meget diagnosen, ik', men du er diagnosticeret med det eller det, så bliver du jo nødt til at have den her medicin og det er en konflikt som vi tit har..

I1: det gør i ikke, i diagnosticere ikke?

A: mmm, i hvert fald så er det jo ikke os der stiller diagnosen vel. Og vi prøver sådan, eller vi ser ikke folk igennem den der diagnose, vi prøver at se det her menneske som nu en gang er der og så må det menneske beskrive hvordan det har det og fortæller jeg har faktisk trappet ud af det her medicin og jeg tager kun så lidt og jeg har det godt og man kan se at det her menneske har det godt. Og så når de så prøver at fortælle det til deres egen psykiater så bliver den der psykiater vildt sur over at de er trappet ud uden at psykiateren har været med ind over i stedet for at sige nå, okay, og jeg kan jo se at du har det godt og jeg har ikke lagt mærke til at du er trappet ud af din medicin selvom jeg har snakket med dig løbende over det sidste halve år hvor du har trappet ud, så må det jo være rigtig nok. Så bliver det sådan noget underligt noget og der kunne jeg godt tænke mig at det der psykiatriske tilsyn kunne fungere sådan at de kunne få en støtte af en udefrakommende psykiater, som ikke var deres egen psykiater, men som ved noget om hvordan man snakker til psykiatere, han kunne gå ind og måske støtte dem og sige nå, men okay, jeg kan høre på Gaderummet, på medarbejderne og på dig, at du fungerer faktisk godt på den her måde, så kan jeg skrive et støttebrev til dig, som fra psykiater til psykiater, som du kan tage med eller sådan noget. Sådan kunne jeg godt tænke mig det fungerede, men det gør det ikke..

I2: søge støtte i en bro mellem jer og systemet?

A: ja, og hvis det skal være, altså, sådan også godt for Gaderummet ik', at man kunne gå ind og bruge ham på den måde, men det er sådan lidt svært at finde ud af hvordan man skal bruge ham, for jeg synes det jeg oplever som mest problematisk det er det psykiatriske tilsyn også fordi man ikke helt ved, eller jeg i hvert fald har svært ved at se, hvad hans funktion i Gaderummet er han Henrik Rindum, ikke han som person, men i funktionen psykiatrisk tilsyn har jeg lidt svært ved at se hvad det skal her. Det er der tit konflikter omkring, fordi det er to så forskellige verdner der mødes..

I2: men det er sådan en form for kontrol at han er her?

A: nej, det tror jeg egentlig ikke det skal.. det er et spørgsmål om at vi.. en støtte tror jeg, det er meningen det skal være i forhold til at vi har psykiatripatienter som brugere i Gaderummet. Og for at lave et samarbejde med en psykiatrisk afdeling, det er så den på Hvidovre og det er så tæt på det som jeg kan komme, for jeg har ikke rigtig forstået hvorfor han er her..

I2: nej nej

A: jeg havde meget svært ved at definere det, det er måske også derfor at der kommer så mange konflikter, at han har svært ved at indgå i Gaderummet eller vi har svært ved at finde en måde at samarbejde på fordi vi taler om nogen forskellige ting, eller sådan noget.

Så det er der jeg oplever de største konflikter, det er helt klart i forhold til den måde vi har skulle samarbejde med psykiatrien på fordi det virkelig er så forskellige verdner, det er meget svært. Og det har vi kunnet komme uden om før, hvor vi ikke havde det her tilsyn fordi der var vi ikke tvunget til at snakke med psykiatrien. Eller vi var ikke tvunget til at forholde os til det på sådan en, på den måde som vi skal nu hvor det skal være et samarbejde og det er ikke nødvendigvis en dårlig ting, men det er svært fordi at det virkelig kan blive meget parallelt og konfliktfyldt. Hvor vi tidligere mest har stået som, altså i vores forhold til psykiatrien har været, at vi har stået som bistandspersoner for folk som brugte Gaderummet der havde brug for hjælp til at håndtere den her psykiatri som de nu en gang var endt i.

II: men er det også Henrik Rindums udsagn, er det også noget der kan gå ind og påvirke jeres midler eller hvad?

A: nej, det er det ikke, det er de andre

II: ja

A: altså han er ikke afgørende på den måde og jeg tror da også, altså det er da, men det er da voldsomt interessant at have ham her, fordi man lærer en masse ting. Altså jeg har tit været med til møderne kun for at høre hvordan der bliver snakket om de her ting og det er da også.. jeg tror bare det er fordi det netop er så forskellige verdner og han skal komme ind og indgå som en del af personalegruppen, som kommer sådan eksternt og er her nogen timer en gang imellem. Det er en anden funktion end sundhedsfaglige og socialfaglige fordi de skal bare mere gå rundt og kigge lidt og så sætter de nogen krydser og så snakker de med personalet og så går de igen. Og han skal faktisk også forholde sig til brugerne og til personalet og til vores.

II: går han sådan rundt og snakker med lidt alle brugerne?

A: han sidder nede ved fællesmødebordet og vi har mødedatoer skrevet på tavlen, hvornår han kommer så dem der har lyst til, af brugerne, at snakke med ham de kan komme og snakke med ham

II: okay

A: så på den måde er det nok også derfor at det bliver sådan lidt mere underligt, fordi at han sådan lidt er her og så er han her alligevel ikke. Det er sådan svært at definere, man jeg tror at det er et spørgsmål om tid for at finde ud af hvordan det virker..

II: det er det da garanteret.

A: så det sådan, det plejer det at være, de store konflikter som er her, det er bare et spørgsmål om tid så bliver de løst. Man finder et plateau som alle (griner) kan acceptere.

II: okay, men det var jo egentlig meget godt.

I2: super spændende det du havde at sige.

A: det er jeg glad for.

II: det er vi godt nok også.

Bilag 3.

Observation

Gaderummet 8/10 2006

Generelt:

Under hele mødet bliver der røget cigaretter og hash og folk spiser roulade.

To af de ansattes børn render rundt og leger, de driller en af boerne.

En sidder i sofaen og sover, folk går lidt til og fra.

Der markeres med "hånden op" eller afbrydes og kommenteres af mange af de tilstedeværende [1].

En af stedets hunde vil lege og gør og må smides udenfor.

Medarbejderne tager på skift referat.

Et par ser/hører noget på en mobiltelefon.

Kalle styrer slagets gang, det er mest ham der snakker. Han står ved tavlen eller sidder ned ved bordet.

Mødet:

Folk begynder så småt at samles. Der bliver indviet en ny referatbog. Kalle skriver dagsordenen på tavlen og der snakkes lidt om de forskellige punkter, fodbold i Århus osv. Kalle sætter overheaden til og fortæller lidt om sin tegning.

Der snakkes om ugen der er gået. Situationen med polakkerne er under kontrol. **Boere bryder ind [2]**, Kalle står op henne i hjørnet.

Penge der er søgt vil blive behandlet og svaret vil komme i løbet af en måned.

Overheaden tændes, Kalle fortæller om sin tegning der viser huset og de problemstillinger der er. Rum med funktioner, fx. biblioteket, bliver brugt til at sove i og ikke andet.

Der snakkes om de forskellige slags communities der er i huset. **Forskellige løsningsforslag bliver diskuteret og der snakkes om polakkerne, hvad de gør, deres positive bidrag til huset, de der hjælper til og de der ikke gør [3].** Der foreslås at lave et soverum i kælderen, en foreslår en skurvogn i gården.

Kalle mener at østeuropæerne skal have deres eget rum.

Der snakkes om at i Gaderummet er de nogen af de første til at møde nye problemstillinger i samfundet. Det foreslås at de dokumenterer det i et evt. tv-gaderummet.

Der gøres status over stedet boere og de forskellige slags gæster.

Der aftales et møde næste onsdag for at snakke om tv-gaderummet og for at skrive en ansøgning.

Skal hunden Choko adopteres af huset? Der siges at det kræver meget arbejde, om den kan med de andre hunde.

Skal den adopteres skal der skrives en ansøgning. Den nuværende ejer er i fængsel, der diskuteres om han skal have den igen når han kommer ud og hvem der kunne passe på den. Kalle siger at der har været modvilje mod alle hundene i starten, også den hvide som nu er en uundværlig del af huset.

Ejeren ringer, Kalle går ud og snakker med ham, hilser alle da han kommer tilbage.

Fodbold i Århus, det udsættes til næste møde.

Rapporten bliver det besluttet at sende til forskellige lokalpolitikere, samt information og Politiken.

En må fortælle at han har taget stoffer sammen med en af boerne, dette er forbudt. Han fortæller om sine laster, stoffer og ludomani [4]. Der snakkes om hans brug af ordet spadser til at beskrive de der har fundet stofferne.

Personalet kommer lidt før rydder lidt op, Kalle bakser med overhead (tegning) en pige fra salen kommenterer og siger tegninger er gode men bare ikke rigtig i praksis altid.

Dagsorden fastsættes i fællesskab dog er det mest personalet der formulerer emnerne påbegyndes idet de nævnes som punkter til dagsorden.

Fodboldpunktet tages det afholdes i Århus op og Kalle siger det er lang tid siden i har været ude at rejse.

Kalle forklarer om det punkt han selv har forberedt ” tanker om huset” og citerer en af polakkerne: ”we have Control over the polish people” men alle i huset er i Thy lejren. Ja vi har kontrol men hvad skal vi bruge det til det kommer til diskussion

(1) meddelelser

Kalle har haft møde med BG bank om ”fondspenge”, han har fortalt om de der kvinder— *dette gør os stuerene for BG bank*. Til mødet blev der ytret at BG bank ikke kunne forstå de ikke havde fået penge fra andre.

(2) tanker om huset

Kalle har en tegning af huset på overhead forklarer dens indretning

Vi er disintegreret praktisk men ikke menneskeligt.

Musik rummet og biblioteket fungerer dårligt

Vasketøjet er en indikator ingen energi til de konflikter man havde i forvejen

Motiv strukturen er flad

Det sociale fællesskab er godt men det praktiske fællesskab er faldet sammen.

Der er ikke en dårlig stemning.

Kalle siger ” jeg vil gerne hører jeres mening

Der er inegn der spiller når de sover dernede

Svar fra bruger : jeg gør

Svar fra anden bruger : skal vi ikke gøre alvor af de barakker i gården

Kalle: vi skal have rum tilbage

Jeg oplever communities og plurale enheder og sprog barrierer, gæstebegrebet skrider hvis vi ikke differentierer, vi kan ikke trække dem ind i praksisfællesskabet.

Plurale centre- det danske sprog er fællesnævner

Kalle forklarer communities begrebet han beskriver at polakkerne skal vide at når de arbejder meget og bruger huset som bosted så tager de fra Danmarks fattigste—*det er min tanke.*

En løsning kunne være som karlekammeret

Kalle fortæller om R som brugte gaderummet som kaffestue

Anden løsning kunne være at bruge det røde rum som fald om rum

Tredje løsning er at bygge i kælderen, en personale nævner myndighederne

Kalle så tager vi kampen med myndighederne

Forslag fra en bruger om at få en skurvogn i gården, kalle nævner at det vil koste, men siger efterfølgende skidt med det.

En bruger siger *lad os tygge på det*

En anden bruger nævner at de kun må sove 30 mennesker i gaderummet fast.

Kalle svarer så tager vi kampen om det også.

Kalle jeg tror det vil være godt for H at komme ind på en sovesal, og ikke være alene om livet.
Hvor er du H. nå der.

Spm. Fra bruger hvad med afløb i kælder, Kalle svarer at, det ordner vi bare.

Kalle: *skal vi slutte her*

En bruger spørger *hvilken slags gæst er jeg kalle?*

Kalle *hvad synes du selv griner, skal vi prøve at differentierer*

Nogen er gæster, andre ender som brugere hvis de søger noget vi kan give

Spørgeren fra før tænder en bon.

Kommentar fra bruger om at *de ikke hører hvad man siger*

Kommentar fra anden bruger om at *de bidrager med noget positivt*

Kalle forklarer noget om dansk folkeparti og nationaliteter

Kommentar fra bruger *der er et rum for dem fra afrika*

Der ryger hænder i vejret

Spørgsmålet om sprogbarriere tages op og Kalle fortælle at man skal lære dansk her i gaderummet.

En bruger kommenterer at *et jubeleksempel må være R*

En bruger kommenterer at det burde være lov at man skulle give logi hvis man importerer arbejdskraft.

Kalle: *det er ikke for at snakke nationaliteter*

Polakker er ikke brugere og ikke boere

Kalle *Ikke styre mennesker, men rammerne skal gøre at vi kan nå hinanden.*

Kalle snakker om deres tjansse liste og nævner at *problemet vil vokse.*

Salen giver deres enighed til kende ved at sige ja ja ja

Der bliver grint blandt de bagerste i rummet

Kommentar fra bruger *vi er ikke at asylcenter*

Kalle: *og vi er heller ikke at socialcenter og er det alligevel.*

Hold lige kæft O snakker O. fortæller om da tyrkerne kom her til og de fandt ud af det. Bruger ordret fremmedarbejder en indvandrer dreng griner.

To børn kommer ind og der tysses på dem efter de har grinet og larmet.

Der snakkes om at lade nogen af de diskutererede ting komme frem i det tv de skal lave

(4) Alle brugerne nævnes ved navn og skrives op sovesal for sovesal og til sidst gæsterne.

Spørgsmål som *hvem er han, det er M ham der faldt ud af en bilrude hedder han Martin på hans piller står der noget andet osv.* Opstår.

K. er clean nu siden han har forladt stedet, bor hos sin mor, røger kun tjald en gang imellem siger han. Han kunne drikke for 700 om dagen brugerne deltager i historien.

Kan vi skrive det der grines metadon hash og sprut.

Kommentar fra bruger: han var nogle gode processer igennem her.

Mødet går videre til næste bruger Kalle du er blevet smidt ud af din mor, hvor længe varede det. Hvor er dine ting nu.

Gæsterne der sover rundt omkring bliver nu nævnt mange er udlændinge nogle af dem må til tavlen og stave deres navne.

Endnu en historie om en bruger tages op en bruger er blevet sur over noget mandopdækning p nogen der drikker. Denne bruger er ikke tilstede og der sættes ind for at finde ham i kælderen.

Der er en kvide ansat som kan et østeuropæisk sprog hun snakker kort med nogle af ØE.

Der ledes efter en bruger mere

Er der tvivl om hvem han er og Kalle siger han lever af ingenting han kommer fra Norge og vil ikke hjem igen

Kalle siger noget med at vi må fastholde os hvis vi skal have et fællesskab og hvad gør vi ved dem her.

Kalle siger jeg er ved at generobre rummene, så må man selv slå sengene ud.

Endnu en historie fra Kalle om M der er flyttet ind stedet for at gå på gaden gå på stoffer gå på psykiatrisk.

(5) tv gaderummet

Kalle i stedet for at snakke skal vi aftale et møde i næste uge, nogen skal melde sig- der er en dead line

5 til 6 melder sig og har meldt sig.

(7) fodbold

Der er en der rejser sig og fortæller på engelsk at der er en anden der har tisset i en fryser i morges

Kalle spørger om han har snakket med ham der gjorde det, der svares at han ikke kune huske hvad der var sket. Kalle nævner at det er farligt at vække ham.

Der snakkes om hvem det er der gjorde det

Der kommer larm fra bag i lokalet og kalle pifter og siger hey vi har møde.

Fodbold der skal kun 5-6 på et hold

Kommentar fra bruger jeg vil gerne være holdleder hvis jeg ikke skal være målmand og R har trukket sig

()

Der snakkes om hvem rapporten skal sendes til folk der er pro hash

Og til det socialt faglige tilsyn og det sundhedsfaglige tilsyn. Det kommer op at det er snart er tilsyn igen og der bør gøres rent på toiletterne i den forbindelse.

Information hvor der sidder en go journalist skal have den

Og de store aviser politikken

En bruger skal fortælle sin sag der bliver grinet en del,
Han har tilbydt en anden stoffer og er så blevet hængt ud. Den anden er blevet taget ved en urin
prøve.

Han snakker om at han er ludoman og Kalle siger at man skal tage de store laster først g nyde
resten

Brugeren har været bestyrelsesmedlem, og er meget veltalende. Der bliver jeket med at han
skal have buksevand hvis det sker igen.

(6)

Kalle fremlægger en sag om en hund der er tilbageholdt af politiet fordi dens eger skal i
fængsel,

Rygtet siger at choko har dræbt en anden hund men det har den ikke

Salen var negativ og ingen påtager sig at være kontaktperson. Der diskuteres om den kan med
andre hunde. Og en bruger spørger om ikke det hjælper at kastrerer den.

Der er opløsning alle snakker, tlf. ringer Kalle tager imod den, kommer tilbage og skal hilse fra
en fyr de alle kender.

Fra salen bliver der spurgt hvad med hjemløse dag. De fik prisen sidste år og der snakkes om
hvorvidt Kalle skal holde tale.

Vi skal da derind,

Kalle siger *vi behøver ikke at være så fine som sidste år*

Kommentar fra bruger *du skal da holde tale Kalle.*

Bilag 4.
interviewguide

I 1985 startede du Gaderummet op som et frivilligt projekt.	
Hvilke tanker gjorde du dig i forbindelse med opstarten af projektet?	<ul style="list-style-type: none"> • i forhold til det etablerede system • hvad ville du bidrage med/gøre opmærksom på
Hvilke fordele og ulemper er der ved at være et frivilligt projekt?	<ul style="list-style-type: none"> • i forhold til at være statsstøttet? • hvordan ser det ideelle Gaderum ud? • frivillighedsbegrebet generelt
Nu kunne vi tænke os at snakke lidt om overgangen fra at være et frivilligt sted til at være statsstøttet.	
Har du måttet sluge nogle kameler fra systemets side? Her tænker vi praktisk:	<ul style="list-style-type: none"> • forskel på før og nu • hashrygning • indberetningspligt • medicinering • visitering og registrering
Hvilke diskussioner var dominerende i perioden lige omkring overgangen?	<ul style="list-style-type: none"> • praktiske/principielle • bekymringer • blandt brugerne
Nu er gaderummet så kommet ind under det offentlige system.	
Ser du det som en sejr at Gaderummet er blevet statsstøttet?	<ul style="list-style-type: none"> • eller et nødvendigt onde
Hvordan ser du de 20 års forhandlinger, hvad var målet?	<ul style="list-style-type: none"> • at blive en del af systemet • at ændre systemet indefra
Kan man undgå at blive en del af systemet på det praktiske plan?	
Hvor ligger de fremtidige udfordringer for Gaderummet?	
Det var det hele, har du noget du vil tilføje?	

Vi er interesseret i at høre om overgangen fra at være et frivilligt projekt til at modtage penge fra det offentlige. Set ud fra en ansats synsvinkel.

Kan du huske hvordan du opfattede overgangsperioden ?

Hvilke diskussioner var dominerende i perioden omkring overgangen her i huset

- var der nogen principielle ting til debat
- var der nogen praktiske ting i diskuterede
- hvad rørte sig blandt brugerne.

Har i måtte sluge nogle kameler fra det offentliges side, har der været nogle krav i har været nød til at opfylde.

- her tænker vi bla. På hash rygning
- medicinering
- indberetningspligt
- visitering og registrering

Når nu man er statsstøtte er man så ikke i højere grad nød til at arbejde sammen med det etablerede behandler system

- hvis ja hvordan er samarbejdet forløbet

